

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความนำ

ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นอันมาก ทั้งนี้เนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ตลอดจนความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อคมนาคม ทำให้ประเทศต่าง ๆ มีความใกล้ชิดกัน ต้องพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น จึงเกิดความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อกลางในการติดต่อกันในด้านต่าง ๆ ภาษาอังกฤษนับว่าเป็นภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญ และแพร่หลายมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าแทบทุกประเทศในโลกเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ดังนั้น ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาที่จำเป็นในการศึกษาขั้นสูงทั้งในและนอกประเทศ เพราะตำราทางวิชาการขั้นสูงได้จัดพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจึงสามารถเข้าใจความคิด ทักษะคติ วัฒนธรรมของชนชาติอื่น ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ ๆ และความเคลื่อนไหวของโลกทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลานานแล้ว และในปัจจุบันได้มีผู้สนใจเรียนภาษาอังกฤษกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจนับได้ว่า มีการจัดการสอนเป็นขั้นพื้นฐานที่พอจะนำไปใช้ประโยชน์ในภายหน้าได้ ในบทนี้จะกล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงมีกำหนดไว้ในหลักสูตร และดำเนินมาจนถึงปัจจุบัน ตามลำดับดังนี้

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

หลักสูตรภาษาอังกฤษปัจจุบัน

การดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยและต่างประเทศ

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

ระยะก่อนมีหลักสูตร

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้น อาจจะกล่าวได้ว่าเริ่มมีขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ตั้งแต่ยังไม่มีหลักสูตรเป็นลายลักษณ์อักษร และได้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่อเนื่องมาจนกระทั่งได้มีการประกาศใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษ ฉบับพุทธศักราช 2438 ขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 และได้ดำเนินมาจนถึงหลักสูตรภาษาอังกฤษฉบับพุทธศักราช 2521 และฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2533) ซึ่งอาจจะสรุปความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยในช่วงเวลาดังกล่าวได้ดังนี้

ประเทศไทยได้ติดต่อดำเนินการกับฝรั่งชาติต่าง ๆ รวมทั้งประเทศอังกฤษมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น แต่ยังไม่มีความสามารถพูดภาษาอังกฤษติดต่อกับชาวอังกฤษเหล่านั้นได้ ต้องอาศัยแขกมลายูหรือฝรั่งกะฉิ่นที่มีเชื้อสายโปรตุเกสมาเป็น "ล่ามฝรั่ง" อย่างเช่นในตอนปลายรัชกาลที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2364 จอห์น ครอบเฟด (John Crawford) เป็นทูตอังกฤษเข้ามายังกรุงรัตนโกสินทร์ก็ต้องเจรจาท้าทายกับไทยด้วยภาษามลายูแล้วแปลกลับไปมา และเมื่ออังกฤษจะบอกข่าวสารการสงครามกับพม่าให้ไทยทราบก็ต้องแปลหนังสือพิมพ์ข่าวภาษาอังกฤษเป็นภาษาโปรตุเกสก่อนแล้วจึงส่งมายังกรุงเทพฯ เพราะภาษามลายูมีถ้อยคำน้อยไม่พอแปลความภาษาอังกฤษให้เข้าใจชัดเจน ครั้นถึงต้นรัชกาลที่ 3 ปี พ.ศ. 2368 เฮนรี เบอร์นี่ (Henry Burney) ทูตอังกฤษได้เข้ามาทำสัญญาการค้ากับไทยอีก การทำสัญญาดังกล่าวเป็นไปด้วยความยากลำบาก ต้องใช้ภาษาต่าง ๆ กำกับกันถึง 4 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาโปรตุเกส และภาษามลายู เพราะไม่มีภาษาใดที่จะเข้าใจได้ด้วยกันทั้งสองฝ่าย (กรมพระยาคำรงราชานุภาพ, 2509)

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยได้เริ่มขึ้นตั้งแต่ในสมัยรัชกาลที่ 3 แล้ว ดังที่ สมเด็จฯ กรมพระยาคำรงราชานุภาพ (2534) ทรงบันทึกไว้ว่า เมื่อปี พ.ศ. 2371

มีคณะมิชชันนารีชาวอเมริกันเข้ามาในกรุงเทพฯ เป็นครั้งแรกนับเป็นต้นเหตุที่ทำให้คนไทยได้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษ เพราะคณะมิชชันนารีนอกจากจะสอนศาสนาแล้วยังทำตัวเป็นมิตรกับคนไทยให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือต่าง ๆ เป็นต้นว่า ช่วยรักษาโรค เผยแพร่วิชาการต่าง ๆ ให้ประกอบกับในสมัยนั้น เจ้านายบางพระองค์และข้าราชการบางคน เห็นว่า การสมาคมกับฝรั่งคงจะต้องมีสิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน และภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาสำคัญทางประเทศตะวันตกนี้จึงมีความปรารถนาจะศึกษาวิชาการ และขนบธรรมเนียมของฝรั่ง และจะเล่าเรียนให้รู้ภาษาอังกฤษจึงพยายามศึกษาเล่าเรียนกับคณะมิชชันนารี

การสอนภาษาอังกฤษของคณะมิชชันนารีให้แก่คนไทยนั้น เริ่มขึ้นจากมิชชันนารีที่ชื่อ แซมมวล เฮาส์ (Samual House) ได้มาเผยแพร่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์แผนใหม่ให้คนไทยได้เริ่มรู้จักกัน ทำให้เป็นที่นิยมและสนใจของบรรดาเจ้านายและขุนนางผู้ที่มีมองเห็นการณ์ไกลในเวลานั้นเป็นอันมาก ได้ขอร้องให้แซมมวล เฮาส์ และคณะมิชชันนารีช่วยสอนภาษาอังกฤษให้แก่บุตรหลานของตน จึงทำให้เกิดการสอนภาษาอังกฤษแก่บุคคลสามัญทั่วไป และได้เป็นมูลเหตุของการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในเวลาต่อมา (สมาคมครูโรงเรียนราษฎร์แห่งประเทศไทย, 2514) ต่อมาในปี พ.ศ. 2391 ซึ่งเป็นตอนปลายของรัชกาลที่ 3 นางสตีเฟน แมตตูน (Mrs. Stephen Matton) มิชชันนารีชาวอเมริกันได้เริ่มรับเด็กชาวมอญที่อยู่ใกล้ ๆ บ้านมาสอนหนังสือให้ (ดวงเดือน พิศาลบุตร, 2520) ถือได้ว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยได้เริ่มแพร่หลายจากคณะมิชชันนารีนี้เอง

ในปี พ.ศ. 2394 เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์ นับว่าเป็นระส่ำระสายหัวเลี้ยวหัวต่อของไทย เพราะเป็นการเข้าสู่ระบบสยามใหม่ เนื่องจากสมัยนี้ไทยมีความสัมพันธ์กับประเทศตะวันตก และได้รับอิทธิพลความเจริญแบบตะวันตกมากขึ้น พระองค์ทรงตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษา ทรงส่งเสริมให้มีการศึกษาวิชาการสมัยใหม่ โดยเฉพาะในด้านภาษาอังกฤษเพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่การศึกษาวิชาการแขนงอื่น ๆ ต่อไป และทรงพระราชดำริเห็นว่า การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นทางนำไปสู่ความเข้าใจสภาพการเมืองในยุโรป เพราะในสมัยของพระองค์ประเทศจักรวรรดินิยมตะวันตกกำลังแข่งขันกันล่าอาณานิคม หรือล่าเมืองขึ้นในทวีปเอเชีย พระองค์จึงโปรดให้สอนภาษาอังกฤษแก่สตรีในพระบรมมหาราชวังขึ้นเป็นครั้งแรก โดยให้สตรีมิชชันนารีชาวอเมริกันเป็นครูสอน (สมาคมครูโรงเรียนราษฎร์แห่ง

ประเทศไทย, 2514) ต่อมาพระองค์ทรงเห็นว่า การศึกษาแผนโบราณให้ความรู้ไม่พอเพียงที่จะติดต่อกับฝรั่งที่เข้ามาเจรจาทางการค้าและทางการทูตได้ จึงทรงอุดหนุนการเล่าเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อให้คนไทยมีวิชาความรู้อย่างฝรั่ง และสามารถติดต่อกับฝรั่งได้โดยไม่เสียเปรียบ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2404 - 2408 ทรงโปรดให้จ้าง นางแอนนา เลียวโนเวนส์ (Anna H. Leonowens) ชาวอังกฤษเข้ามาเป็นครูสอนภาษาอังกฤษให้แก่พระเจ้าลูกเธอ และโปรดให้ข้าราชการและเจ้านายเรียนภาษาอังกฤษด้วย (ดวงเดือน พิศาลบุตร, 2517)

ต่อมาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในช่วง พ.ศ. 2411-2437 ซึ่งตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงบำรุงการเล่าเรียนภาษาอังกฤษยิ่งกว่าในสมัยรัชกาลที่ 4 เพราะพระองค์เองทรงเคยศึกษาภาษาอังกฤษจากคณะมิชชันนารี และเคยได้เสด็จไปประพาสต่างประเทศ จึงทำให้ทรงเห็นว่า ประเทศไทยจะเจริญรุดหน้าเท่าเทียมกับประเทศที่เจริญได้นั้นต้องอาศัยการศึกษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนหลวงสำหรับสอนภาษาอังกฤษในปี พ.ศ. 2415 และทรงโปรดฯ ให้จ้าง ฟรานซิส ฮอร์ช แพตเตอร์สัน (Francis George Patterson) ชาวอังกฤษมาเป็นครูโรงเรียนนี้ นับเป็นโรงเรียนหลวงแห่งแรกที่สอนภาษาอังกฤษ (กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, 2480)

ครั้นถึงปี พ.ศ. 2421 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษขึ้นที่ส่วนนั้นทอทชยาน โดยมี เอส.จี. แมคฟาร์แลนด์ (S.G. Mc Farland) ศาสตราจารย์ชาวอเมริกันเป็นอาจารย์ใหญ่ เมื่อสอนมาครบ 10 ปี จึงเลิกสอน และทรงให้เปิดสอนภาษาอังกฤษแห่งใหม่ที่โรงเรียนสุนันทาลัย เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2431 โดยดำเนินการสอนเหมือนโรงเรียนเดิม (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 6 ร.ศ. 108 : 454-455) นอกจากนี้เมื่อปี พ.ศ. 2424 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เริ่มตั้งโรงเรียนฝึกสอนผู้ที่เข้ารับราชการในกรมทหารมหาดเล็ก และเปิดสอนในปี 2425 ปรากฏว่า มีผู้นิยมส่งบุตรหลานมาเข้าเรียนมากขึ้นตามลำดับ จึงทรงให้สร้างเพิ่มเติมจนกลายเป็นโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ (ปัจจุบันคือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย) สอนทั้งหนังสือไทยและภาษาอังกฤษด้วย (กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, 2480) เมื่อมีการตั้งโรงเรียนขึ้นหลายแห่ง และมีการเรียนการสอนกันอย่างกว้างขวาง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง

"พระราชบัญญัติการสอบวิชา" ขึ้น ในปี พ.ศ. 2433 มีสาระสำคัญ คือ ควรจะมีวิธีสอบภาษาอังกฤษที่มีมาตรฐานและแบบแผนเดียวกัน จึงกำหนดให้สอบวิชาความรู้ภาษาอังกฤษออกเป็น 6 ชั้น (6 ปี) (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 8 ร.ศ.110 : 26-29)

จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงก่อนมีหลักสูตร (พ.ศ. 2437) นั้น ในสมัยรัชกาลที่ 3 และที่ 4 ยังอยู่ในวงจำกัด ผู้สอนภาษาอังกฤษให้แก่คนไทยในสมัยนั้นล้วนแต่เป็นชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษาทั้งสิ้น (ทวานิต ชูถาวร, 2528) ดังนั้น การสอนจึงใช้แต่ภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียวเป็นสื่อในการสอน ยังไม่มีหลักสูตรกำหนดไว้เป็นแบบแผน ขึ้นอยู่กับครูแต่ละคนว่าจะสอนอะไรให้นักเรียนของตน เป็นการสอนคล้ายวิถีธรรมชาติ จนกระทั่งถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวระชะแรก แม้ว่าพระองค์จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษขึ้นหลายแห่งก็ยังไม่ได้กำหนดหลักสูตรไว้เช่นกัน การสอนยังคงขึ้นอยู่กับผู้สอนเหมือนเดิมว่าจะสอนเนื้อหาอะไรบ้าง จนต่อมาเมื่อโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งพระราชบัญญัติการสอบวิชาในปี พ.ศ. 2433 จึงมีการกำหนดเนื้อหาภาษาอังกฤษไว้เป็นครั้งแรก กับทั้งโปรดเกล้าฯ ให้มีการสอบไล่ภาษาอังกฤษในปี พ.ศ. 2434 ขึ้นเป็นปีแรก หลังจากนั้น การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงได้ดำเนินตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว เรื่อยมาจนกระทั่งได้มีการประกาศใช้หลักสูตรอย่างเป็นทางการ

ระชะมีหลักสูตรถึง พ.ศ. 2503

ในปี พ.ศ. 2438 กรมศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรพุทธศักราช 2438 นับได้ว่าเป็นหลักสูตรฉบับแรกที่กำหนดเนื้อหาไว้เป็นแบบแผนและมาตรฐานเดียวกัน ต่อจากนั้นได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรฉบับนี้พร้อมกับการประกาศใช้เป็นหลักสูตรฉบับต่อ ๆ มา ในงานวิจัยนี้จะกล่าวถึงหลักสูตรภาษาอังกฤษตั้งแต่เริ่มมีหลักสูตรฉบับแรกจนถึงหลักสูตรพุทธศักราช 2503 เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่

1. หลักสูตรพุทธศักราช 2438
2. หลักสูตรกรมศึกษาธิการ สำหรับสามัญศึกษาชั้นประถมและมัธยม ร.ศ.124
3. หลักสูตรสำหรับโรงเรียนผู้หญิง ร.ศ.126
4. หลักสูตรกรมศึกษาธิการ หลักสูตรสามัญศึกษา ร.ศ.130

5. หลักสูตรหลวงกระทรวงธรรมการ หลักสูตรสามัญศึกษา ศก 2456
6. หลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ. 2464
7. หลักสูตรชั้นมัธยมต้น พ.ศ. 2480
8. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2493
9. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503

สำหรับสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน จะกล่าวถึงส่วนสำคัญในเรื่อง

1. หลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และเวลาเรียน
2. วิธีสอน แบบเรียน และสื่อการสอน
3. วิธีวัดและประเมินผล

ตามลำดับดังนี้ คือ

1. หลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และเวลาเรียน

หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ประกาศใช้ตั้งแต่ พุทธศักราช 2438 จนถึง พุทธศักราช 2503 มีหลักสูตรรวม 9 ฉบับ หลักสูตรที่กำหนดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรฉบับแรกของประเทศไทย คือ หลักสูตรพุทธศักราช 2438 แบ่งการศึกษาสามัญออกเป็น 3 ประโยค คือ ประโยค 1, 2 และ 3 โดยบังคับให้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษในประโยคที่ 3 (กรมวิชาการ, 2504) หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2448 (ร.ศ.124) ได้กำหนดให้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ประโยคมัธยมศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมตัวเข้าไปศึกษาต่อชั้นประโยคมัธยมสูง (กรมศึกษาธิการ, ม.ป.ป.) หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2450 (ร.ศ. 126) เป็นหลักสูตรแรกสำหรับโรงเรียนผู้หญิงได้กำหนดให้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ประโยคมัธยมศึกษาเช่นกัน (หลักสูตรสำหรับโรงเรียนผู้หญิง ร.ศ. 126, ม.ป.ป.) หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2454 (ร.ศ.130) ในประโยคมัธยมศึกษาแยกหลักสูตรของผู้ชายและของผู้หญิงออกจากกัน หลักสูตรของผู้ชายต้องเรียนภาษาอังกฤษ ส่วนหลักสูตรของผู้หญิงไม่ต้องเรียนภาษาอังกฤษ และหลักสูตรฉบับนี้ยังให้ความสำคัญต่อวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น คือ นอกจากจะสอนในประโยคมัธยมศึกษาและประโยคมัธยมสูงแล้ว ยังมีชั้นประโยคประถมศึกษาพิเศษที่เรียนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาด้วย (กรมศึกษาธิการ, ร.ศ.130)

จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่เริ่มมีหลักสูตรฉบับแรกมาเพียง 13 ปี การสอนภาษาอังกฤษได้ลดระดับ การศึกษาลงมาถึง 2 ระดับ โดยกำหนดให้สอนในระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่ากับประโยค 1 ของหลักสูตร พุทธศักราช 2438 จากที่เคยกำหนดให้สอนในประโยค 3 เป็นครั้งแรก ต่อมา หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2456 ได้เปลี่ยนระดับชั้นการศึกษาใหม่หมด กำหนดให้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น แยกหลักสูตรของผู้ชายและของผู้หญิงออกจากกัน หลักสูตรผู้ชาย ทุกระดับชั้นต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ ส่วนหลักสูตรของผู้หญิงจะเรียนหรือไม่เรียน ภาษาอังกฤษก็ได้ขึ้นอยู่กับความต้องการ (กระทรวงธรรมการ ม.ป.ป.) หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2464 ได้ดำเนินการจัดการศึกษาเหมือนหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2456 ทุกระดับชั้น หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2480 กำหนดให้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษในประโยคมัธยมต้น (ม.1-3) (กระทรวงธรรมการ, 2482) เมื่อประกาศใช้หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2480 มานาน 13 ปีแล้ว กระทรวงศึกษาธิการ เห็นสมควรที่จะปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตรชั้นมัธยมต้น พ.ศ. 2480 ให้เหมาะสมกับกาลสมัยยิ่งขึ้น จึงประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2493 และกำหนดให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษทุก ระดับชั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2493) และในปี พ.ศ. 2503 มีการประกาศใช้แผนการศึกษา แห่งชาติฉบับใหม่ กระทรวงศึกษาธิการ (2517) จึงได้จัดทำหลักสูตรสามัญศึกษาชั้นใหม่ในระดับ มัธยมศึกษาสามสามัญ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.1-3) ทุกระดับชั้น หลักสูตรทุกฉบับที่กล่าวมา กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ

หลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ. 2454 ได้กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษในระดับ ประถมศึกษาพิเศษแล้วโดยใช้หลักสูตรมัธยมชาย และปี พ.ศ. 2503 กำหนดให้เรียนในระดับ ประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 5-7) ดังนั้น ภาษาอังกฤษจึงได้มีการสอนในระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา สำหรับโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยจะเริ่มสอน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่วนโรงเรียนเอกชนทั่วไปและโรงเรียนเอกชนสังกัดองค์กรสังคมพล ให้เริ่มสอนภาษาอังกฤษในระดับอนุบาลด้วย

สำหรับความมุ่งหมายของการสอนวิชาภาษาอังกฤษ หลักสูตรบางฉบับไม่ได้กำหนด ความมุ่งหมายไว้ เป็นแต่กำหนดรายการสอนไว้เท่านั้น แต่หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2454 (ร.ศ.130) เป็นหลักสูตรฉบับแรกที่กำหนดความมุ่งหมายให้สอนภาษาอังกฤษในระดับประโยคมัธยมว่า ให้เรียนรู้ พอใช้เป็นประโยชน์ได้บ้าง กับให้เป็นหนทางสำหรับเรียนเพิ่มเติมต่อไปด้วย การพูดถือเอาเป็น

สำคัญข้อใหญ่ หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2493 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2493) ได้กำหนดความมุ่งหมายของการสอนภาษาอังกฤษว่าให้รู้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นรากฐานสำหรับเรียนเพิ่มเติม และเพื่อช่วยการศึกษาวิชาอื่น ๆ หลักสูตรฉบับต่อมาคือ หลักสูตร พุทธศักราช 2503 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2517) ได้กำหนดความมุ่งหมายว่า เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันตามควรแก่ชั้น ให้มีพื้นฐานในการที่จะศึกษาขั้นต่อไป ให้เข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาคตามสมควร เพื่อความเจริญในทางความรู้และสติปัญญาของผู้เรียน ให้มีความรู้ในทักษะทั้งสี่คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ไวยากรณ์ และวรรณคดี

ในด้านเนื้อหาวิชาหรือรายการที่ต้องสอนนั้น หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2438 (ม.ป.ป.) และหลักสูตร พ.ศ. 2448 (ร.ศ. 124) (กรมศึกษาธิการ, ม.ป.ป. 2) เป็นหลักสูตรที่ยึดแบบเรียนเป็นหลัก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้เรียนหนังสือ ชุคบันได อ่าน แปล เรื่องความ ไวยากรณ์ หักพูด และแต่งจดหมาย หลักสูตร พ.ศ. 2450 (ร.ศ. 126) หลักสูตร พ.ศ. 2454 (ร.ศ. 130) หลักสูตร พ.ศ. 2456 และหลักสูตร พ.ศ. 2464 ไม่ได้กำหนดแบบเรียนลงในหลักสูตร แต่กำหนดรายการที่จะต้องสอนคล้ายกัน คือ ให้เรียนอ่าน เขียน แปล แต่ง พูด ไวยากรณ์ การพูดถือเอาเป็นสำคัญข้อใหญ่ การท่องโคลงที่ตีไม่น้อยกว่าปีละ 100 บรรทัด หลักสูตร พ.ศ. 2480 กำหนดให้เรียนอ่านและพูด ท่องจำ กวีนิพนธ์ปีละไม่น้อยกว่า 50 บรรทัด ประสมคำและเขียนตามคำบอก คัดลายมือ ไวยากรณ์ และแปลอังกฤษหลักสูตร พ.ศ. 2493 กำหนดให้เรียนอ่านและสนทนา คัด เขียน แต่ง แปล อังกฤษและไวยากรณ์ ต่อมาหลักสูตร พ.ศ. 2503 กำหนดให้เรียนการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ไวยากรณ์ (กำหนดให้เรียนอย่างละเอียด) และวัฒนธรรม

ในด้านเวลาเรียน หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2438 และ 2448 ไม่ได้กำหนดเวลาเรียนไว้ หลักสูตร พ.ศ. 2450 (ร.ศ. 126) เริ่มกำหนดเวลาเรียนไว้ด้วย หลักสูตรฉบับต่อ ๆ มา คือ หลักสูตร พ.ศ. 2454, 2456 และ 2464 ได้กำหนดเวลาเรียนภาษาอังกฤษไว้ 7-11 ชั่วโมง จากเวลาเรียนประมาณ 27-30 ชั่วโมง/สัปดาห์ แต่หลักสูตร พ.ศ. 2480 บทบาทของภาษาอังกฤษลดความสำคัญลงทำให้เวลาเรียนลดลงด้วย คือ ประมาณ 5 ชั่วโมง/สัปดาห์ ต่อมาหลักสูตร พ.ศ. 2493 และ 2503 ได้ให้ความสำคัญต่อภาษาอังกฤษอีกครั้งหนึ่ง

คือกำหนดเวลาเรียน 6 และ 4-6 ชั่วโมง/สัปดาห์มากกว่าวิชาอื่น ๆ จากเวลาเรียน
30 ชั่วโมง/สัปดาห์

ดังนี้

ต่อไปนี้จะได้แสดงความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และเวลาเรียนในลักษณะตาราง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ความมุ่งหมายในการเรียน เนื้อหาวิชา และเวลาเรียนภาษาอังกฤษระยะก่อนมีหลักสูตรถึง พ.ศ. 2503

หลักสูตร รายละเอียด	ความมุ่งหมาย	เนื้อหาวิชา	เวลาเรียน
หลักสูตร พ.ศ. 2438 (ม.ป.ป. : ไม่ปรากฏเลขหน้า)	ไม่ได้กำหนดไว้	- กำหนดเนื้อหาลงในแบบเรียนคือหนังสือชุดบันได จำนวน 5 เล่ม	ไม่ได้กำหนดไว้
หลักสูตร พ.ศ. 2448 (ร.ศ.124) (กรมศึกษาธิการ ม.ป.ป.2: 21-22)	ไม่ได้กำหนดไว้	- กำหนดเนื้อหาออกเป็นแต่ละชั้นปี ดังนี้ ปีที่ 1 กำหนดให้อ่านหนังสือบันได เล่ม 1 ตั้งแต่บท 1 ถึง บท 21 เขียนจากหนังสืออ่าน ปีที่ 2 อ่านจบบันได เล่ม 1 เขียนจากบันได เล่ม 1 แปลในบันได เล่ม 2 ตั้งแต่ บท 1 ถึง บท 30 และแปลประโยคอื่น ที่ไม่ยากกว่าประโยคเหล่านั้น ปีที่ 3 อ่านประโยคง่าย ๆ จากหนังสือตัวพิมพ์ และหนังสือตัวเขียน เขียนและคัดจากตัวพิมพ์และหนังสือตัวเขียนแล้วแต่จะกะให้ เข้ากับจดหมายและหนังสือพิมพ์ แปลบทเรียนในบันไดเล่ม 2 จบเล่ม และประโยคอื่นที่ยากเท่ากับบทเรียนเหล่านั้น	ไม่ได้กำหนดไว้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หลักสูตร	รายละเอียด	ความมุ่งหมาย	เนื้อหาวิชา	เวลาเรียน
หลักสูตร พ.ศ. 2450 (ร.ศ. 126) (หลักสูตรสำหรับโรงเรียนผู้หญิง ร.ศ. 126 ม.ป.ป.:12-13)	ไม่ได้กำหนดไว้	<p>- ในชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ต้องเรียน พูด อ่าน เขียน แต่ง และแปล เหมือนกันทุกปี แต่ต่างกันตรงที่เนื้อหาวิชาในแต่ละชั้นปี จะยากขึ้นตามลำดับ และยังเรียนเนื้อหาวิชาที่แตกต่างกันออกไป อีกด้วย คือ</p> <p>ปีที่ 1 ต้องแต่งจดหมายส่วนตัวและจดหมายการงานได้</p> <p>ปีที่ 2 ต้องอธิบายถ้อยคำสำนวนที่ยากในภาษาอังกฤษให้เข้าใจได้ รวมทั้งต้องแต่งจดหมายการงานได้</p> <p>ปีที่ 3 ต้องถอดคำประพันธ์และจับใจความสำคัญของเรื่อง แต่งจดหมายราชการ รวมทั้งสามารถแปลตามตัวอักษรและแปลตามเนื้อความได้</p> <p>ปีที่ 4 ต้องเขียนหนังสือ Standard Author แต่งเรียงความ จากความคิดเห็นของตน แล้วอ่านให้ที่ประชุมฟัง ย่อความ รวมทั้งเรียนไวยากรณ์ ทำสัมพันธและกระจายคำได้</p>	<p>เป็นหลักสูตรฉบับแรกที่กำหนด เวลาเรียนวิชาภาษาอังกฤษออกเป็นชั่วโมงค่อนหนึ่งสัปดาห์ คือ ปีที่ 1, 2 กำหนดไว้ 8 ชั่วโมง ปีที่ 3, 4 กำหนดไว้ 7 ชั่วโมง</p>	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายละเอียด หลักสูตร	ความมุ่งหมาย	เนื้อหาวิชา	เวลาเรียน
หลักสูตรกรมศึกษาธิการ หลักสูตร สามัญศึกษา พ.ศ. 2454 (ร.ศ. 130) (กรมศึกษาธิการ ร.ศ. 130, ม.ป.ป. 1)	เป็นหลักสูตรฉบับแรกที่ได้ กำหนดความมุ่งหมายใน การสอนภาษาอังกฤษไว้คือ "ให้เรียนรู้พอใช้เป็น ประโยชน์ได้บ้างกับให้เป็น หนทางสำหรับเรียน เพิ่มเติมต่อไปด้วย การพูด ถือเอาเป็นสำคัญข้อใหญ่	เนื้อหากำหนดให้มีความรู้ภาษาอังกฤษอย่างง่าย ๆ ทั้งเขียนและพูด โดยแบ่งออกดังนี้ ก. อ่าน พร้อมกับแปลความที่อ่านออกเป็นภาษาไทยได้ ข. เขียนกับแปล ไทยเป็นอังกฤษ อังกฤษเป็นไทย เขียนได้ เรียบและงาม ค. แต่ง แต่งเรื่องสั้น ๆ หรือแต่งจดหมายง่าย ๆ ง. พูด เมื่อฟังประโยคง่าย ๆ เข้าใจแล้ว พูดได้ต้องถือเอา การพูดชัดและไม่ผิดไวยากรณ์เป็นข้อสำคัญ	กำหนดไว้ 7.30 ชม. ต่อสัปดาห์ทุกชั้นปี
หลักสูตร พ.ศ. 2456 (กระทรวงธรรมการ ม.ป.ป. 1: 33-50)	ให้รู้พอใช้เป็นประโยชน์ ได้บ้าง กับให้เป็นหนทาง สำหรับเรียนเพิ่มเติมต่อไป ด้วย	กำหนดเนื้อหาให้เรียน คือ ก. อ่าน ข. เขียนและแปล ค. แต่งและพูด	กำหนดเวลาให้เรียนภาษาไทย กับภาษาอังกฤษไว้รวมกัน คือ 10.45 ชม. ต่อสัปดาห์ ส่วนหลักสูตรหญิงกำหนดให้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายละเอียด หลักสูตร	ความมุ่งหมาย	เนื้อหาวิชา	เวลาเรียน
หลักสูตร พ.ศ. 2464 (กระทรวงศึกษาธิการ 2464 : 34, 43 และ 48)	เหมือน พ.ศ. 2456	ให้ได้สัมผัสเวลาที่เรียนวิชานี้ (เหมือนในหลักสูตร พ.ศ. 2454) เหมือน พ.ศ. 2456	เรียนปีที่ 1 10.30 ปีที่ 2 10.00 และ ปีที่ 3 9.30 ชม. ต่อสัปดาห์ (ชาย) กำหนดไว้ 12.15 ชม. (หญิง) กำหนดไว้ 10.00 และ 10.30 ชม.- ต่อสัปดาห์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายละเอียด หลักสูตร	ความมุ่งหมาย	เนื้อหาวิชา	เวลาเรียน
หลักสูตร พ.ศ.2480 (กระทรวง ธรรมการ 2482 : 8-10)	ไม่ได้กำหนดความมุ่งหมาย ไว้	<p>เนื้อหาวิชาที่กำหนดให้เรียน คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - อ่านและพูด - การท่องจำ - การประสมคำและเขียนตามคำบอก - คิด ให้เขียนได้ทั้งตัวบรรจง และหวัดแกมบรรจง - แต่งและโวหารกรณีย์ - แปล <p>(ผู้วิจัย : เนื้อหาที่สอนที่เพิ่มเติมขึ้นซึ่งหลักสูตรก่อนหน้านี้ไม่มี คือ การท่องจำบทกวีนิพนธ์ และการคัดอังกฤษ)</p>	กำหนดเวลาเรียนไว้ 5 ชม. ต่อสัปดาห์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หลักสูตร รายละเอียด	ความมุ่งหมาย	เนื้อหาวิชา	เวลาเรียน
หลักสูตร พ.ศ.2493 (กระทรวง ศึกษาธิการ 2493 : 1-3 และ 8-11)	ให้รู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นรากฐานสำหรับ เรียนเพิ่มเติมและเพื่อช่วย การศึกษาวิชาอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านและสนทนา - คัดเขียน - เขียน - แต่ง แปล และโวชากรณ์ 	กำหนดเวลาเรียนไว้ 6 ชม. ต่อ สัปดาห์
หลักสูตร พ.ศ.2503 (กระทรวง ศึกษาธิการ 2517 : 9-13)	หลักสูตรกำหนดความ มุ่งหมายไว้ ดังนี้ 1. เพื่อใช้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวันตามควรแก่ ชั้น 2. เพื่อให้มีพื้นฐานในการ ที่จะศึกษาในชั้นต่อไป 3. เพื่อเข้าใจวัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - การฟังและการพูด - การอ่าน - การเขียน <p>โดยแต่ละทักษะจะเน้นฝึกกิจกรรมทางภาษา เพื่อให้ผู้เรียน มีความชำนาญและใช้ประโยชน์จากการฝึกให้</p> <ul style="list-style-type: none"> - โวชากรณ์ เป็นวิชาที่เกี่ยวพันกับทักษะโดยใกล้ชิด มีความสัมพันธ์ กับทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียน เท่า ๆ กัน จะแยกจากกัน ไม่ได้ 	กำหนดเวลาเรียนไว้ 4-6 ชม. ต่อสัปดาห์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รหัสเลข หลักสูตร	ความมุ่งหมาย	เนื้อหาวิชา	เวลาเรียน
	<p>ของชนชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาตามสมควร</p> <p>4. เพื่อความเจริญในทางความรู้และสติปัญญาของผู้เรียน</p> <p>5. เพื่อบรรลุความมุ่งหมายดังกล่าว จึงให้มีความรู้และทักษะดังต่อไปนี้</p> <p>คือ ฟังเข้าใจ มีความรู้ทางไวยากรณ์ มีความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีและเข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ</p>		

ส่วนในด้านแบบเรียนนั้น กรมวิชาการ (2520) ระบุว่า หลักสูตร พ.ศ. 2438 ถึง พ.ศ. 2450 (ร.ศ. 126) ใช้หนังสือแบบเรียนชุด "บันได" ของ เซอร์ โรเบิร์ต มอเรนด เป็นหลัก แบบเรียนชุดนี้มีทั้งหมด 5 เล่ม และตั้งแต่ พ.ศ. 2454 ถึงก่อน พ.ศ. 2482 ทวานิต ชุถาวร (2528) กล่าวว่า ได้แบ่งแบบเรียนออกเป็น แบบเรียนที่บังคับซึ่งเป็นแบบเรียนชุดบันได และเป็นแบบเรียนที่ไม่บังคับซึ่งเป็นแบบเรียนที่คนไทยและชาวต่างชาติเจ้าของภาษาตั้งขึ้น แต่หลังจากปี พ.ศ. 2482 เป็นต้นมา เนื่องจากอิทธิพลของวิธีสอนแบบตรงจึงทำให้ออกเลิก การใช้แบบเรียนชุดบันไดและหันมาใช้แบบเรียนชุด Direct Method Reader for Thai Students ของ ม.ล.มานิจ ชุมสาธิต รวมทั้งใช้แบบเรียนชุด New Method Reader กับ New Method Composition ของ Michael West แทน จนกระทั่งถึงหลักสูตร พ.ศ. 2503 ในปี พ.ศ. 2508 กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีการเขียนแบบเรียนขึ้นมาชุดหนึ่ง เรียกว่า English for Thai Students ที่มีเนื้อหาตรงตามแนววิธีสอนแบบฟัง - พูด และ ใช้เรื่อยมาจนกระทั่งได้มีการเปลี่ยนหลักสูตร

สำหรับสื่อการสอน ทวานิต ชุถาวร (2528) กล่าวว่า สื่อการสอนที่ใช้ มากที่สุดในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือ แบบเรียน กระดานดำ และพจนานุกรม 2 ภาษา เป็นคำศัพท์อังกฤษ-ไทย และไทย-อังกฤษ จนกระทั่ง กรมวิชาการ (2499) ได้จัดพิมพ์หนังสือ "ประมวลการสอนภาษาอังกฤษสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2-3 (เพิ่มเติม)" ซึ่งกล่าวถึงอุปกรณ์ ทางโสตทัศน (Audio Visual Aids) ที่ครูสามารถนำมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษได้ คือ เครื่องบันทึกเสียง (Tape Recorder) เครื่องฉายภาพนิ่ง (Film Projectors) วิทยุและ หีบเสียง กระดานดำ บัตรคำ (Reading Cards) รูปภาพ ภาพที่ตัดจากหนังสือพิมพ์ สิ่งของ ต่าง ๆ และการเล่นต่าง ๆ (Games) ดังปรากฏในหลักสูตร พ.ศ. 2503 ซึ่งเป็นหลักสูตร ที่มีคู่มือครู และประมวลการสอนพร้อมกับระบุสื่อให้ครูเลือกตามโอกาสที่ใช้

2. วิธีสอน แบบเรียน และสื่อการสอน

ตั้งแต่เริ่มมีหลักสูตรระยะแรก พ.ศ. 2438 จนถึงหลักสูตร พ.ศ. 2480 ช่วงต้น ปรากฏว่า มีวิธีสอนภาษาอังกฤษที่ใช้หลายวิธีด้วยกัน ทั้งนี้ เนื่องจากวิธีสอนภาษาอังกฤษแบบต่าง ๆ ได้เกิดขึ้นและพัฒนาตามลำดับซึ่งเป็นไปตามความคิดเห็นและความเชื่อของนักภาษาศาสตร์ใน แต่ละยุคแต่ละสมัย ก็ยังได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและสภาพการณ์ใน

สังคมโดยลำดับ วิธีสอนภาษาอังกฤษแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในระบะมีหลักสูตรจนถึง พ.ศ. 2503
เรียงตามลำดับดังนี้ คือ

วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปล (Grammar-Translation Method) ตั้งแต่
เริ่มมีหลักสูตร จนถึง หลักสูตร พ.ศ. 2480 ผู้สอนทั้งที่เป็นชาวต่างประเทศและเจ้าของภาษา
เอง และที่เป็นคนไทยใช้วิธีสอนแบบนี้เหมือนกัน เพราะในระยะแรกที่สอนภาษาอังกฤษนั้น ต้องการ
ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป็นสื่อให้เข้าใจและวิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ฉะนั้น
วิธีการสอน คือ ให้รู้หลักไวยากรณ์และวิธีแปล โดยเน้นให้ผู้เรียนรู้กฎเกณฑ์ในการใช้ภาษา มีความ
เข้าใจหลักไวยากรณ์อย่างแม่นยำ ในการสอนใช้การแปลเป็นสื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ ทั้งการสอน
ความเข้าใจในภาษาและการแสดงออกทางภาษา ผิกให้แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และ
แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้พจนานุกรมทั้งสองภาษาเป็นอุปกรณ์ในการสอน ดังที่
สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535) กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานของวิธีสอนแบบนี้ว่า วิธีสอนแบบไวยากรณ์
และแปลอิงแนวคิดที่ว่า ภาษามีกฎเกณฑ์ มีระบบระเบียบ การเรียนภาษา คือ การเรียนรู้ระบบ
กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของภาษา ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจข้อความในภาษาที่เรียน และใช้ภาษานั้นได้ถูกต้อง
การสอนแบบไวยากรณ์นี้มุ่งทางด้านกรอ่าน และการเขียนมากกว่าจะเป็นการฟัง
การออกเสียงและการพูด อาจจะเหมาะสำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว ไม่จำเป็นต้องใช้กิจกรรม
การสอนมาก สอนให้ท่องจำกฎเกณฑ์ให้มากที่สุดก็เข้าใจ และวิธีสอนแบบนี้ มีข้อจำกัดดังที่ อรุณี
วิริยะจิตรา (2532) กล่าวไว้ดังนี้คือ

1. ผู้เรียนรู้เฉพาะกฎเกณฑ์ตลอดจนข้อยกเว้นต่าง ๆ และทำแบบฝึกหัดที่
สอดคล้องกับกฎที่เรียนเท่านั้น กฎไวยากรณ์ที่คิดเป็นหลักของวิธีสอนแบบนี้ นักไวยากรณ์กำหนด
จากภาษากรีก และลาติน ซึ่งเป็นภาษาที่เลิกใช้แล้ว จึงมีลักษณะเป็นการสอน "เกี่ยวกับภาษา"
ไม่ใช่การสอน "ภาษา" ซึ่งใช้กันอยู่ในปัจจุบัน
2. ผู้เรียน รู้เพียงความหมายของคำศัพท์ แต่ไม่ได้ฝึกการใช้ให้ถูกต้อง จึงทำให้
ไม่มีประโยชน์ใช้ในรูปแบบประโยคไม่ได้ ครูจะใช้วิธีแปลเป็นสื่อในการสอนโดยมีพจนานุกรมเป็น
เครื่องช่วยแต่ก็ทำให้เกิดปัญหาเพราะคำศัพท์ส่วนมากไม่ได้มีคำแปลตายตัวเพียงความหมายเดียว
3. ผู้เรียนไม่มีโอกาสฝึกทักษะการฟังและพูด ทำให้ผู้เรียนไม่อาจใช้ภาษา
ได้คล่องแคล่ว

4. ผู้เรียนไม่สามารถอ่านข้อความที่เป็นภาษาอังกฤษได้เข้าใจทันที เพราะต้องแปลกลับเป็นภาษาไทยเสียก่อน ทำให้เป็นการเสียเวลา

5. การใช้ภาษาไทยมาช่วยในการสอนทำให้เกิดความสับสน เพราะลักษณะโครงสร้างทางภาษาต่างกัน ทำให้การแปลคำต่อคำนั้นอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การสอนแบบนี้ไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะการใช้ภาษาการฟังและพูด แต่เน้นด้านการเขียน และท่องจำกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์เท่านั้น ดังนั้นการสอนแบบนี้จึงไม่ได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนธรรมชาติทางภาษาเลย ด้วยเหตุนี้ นักภาษาศาสตร์จึงได้หาวิธีสอนที่เหมาะสมต่อไป

วิธีสอนแบบตรง (Direct Method)

วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปล ได้ใช้มาจนกระทั่งหลัง พ.ศ. 2483 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้รับอิทธิพลทางด้านวิธีสอนภาษาอังกฤษมาจากต่างประเทศซึ่งเป็นการเปลี่ยนแนวการสอนจากเดิมมาเป็นวิธีสอนแบบตรง (Direct Method) ตั้งแต่หลักสูตร พ.ศ. 2480 ถึงหลักสูตร พ.ศ. 2493 เนื่องจากวิธีสอนแบบนี้เป็นที่นิยมมากขึ้นเมื่อคนเริ่มสนใจการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะเมื่อมีการค้าระหว่างประเทศและการเดินทางติดต่อธุรกิจเพิ่มขึ้น มีการท่องเที่ยวไปต่างประเทศ หรือโยกย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย ทำให้เห็นว่าการเรียนการสอนด้วยวิธีแบบเดิมไม่สามารถทำให้ใช้ภาษาได้ดี ยังไม่สามารถติดต่อสื่อสารได้ จึงหันมาใช้วิธีเรียนโดยให้เจ้าของภาษาเป็นผู้สอน เน้นทักษะการพูด โดยไม่มีการแปล มีแนวคิดพื้นฐาน ดังที่ สุมิตรา อังวัตนกุล (2535) กล่าวว่า ภาษา คือ ภาษาพูด การเรียนภาษาคือ การให้ผู้เรียนได้สื่อสารด้วยภาษาที่เรียนนั้น ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาจึงควรใช้ภาษาต่างประเทศที่เรียนนั้นตลอดเวลา และสื่อสารราวกับอยู่ในสถานการณ์จริง เน้นการฝึกมากกว่าการเรียนรู้ออกเสียง พยายามให้ผู้เรียนเข้าใจโดยใช้อุปกรณ์และกิริยาท่าทางประกอบ ถือว่าภาษาพูดเป็นภาษาที่ใช้กันเป็นอันดับแรก การสอนจึงเน้นการออกเสียงให้ถูกต้องโดยการเลียนแบบ ทำให้ผู้เรียนกล้าพูดและมีความมั่นใจ แต่วิธีสอนแบบนี้ก็มีจุดบกพร่องอยู่บ้าง ดังที่ ฟินอค ชีโร (Finocchiaro, 1989) ได้กล่าวว่า วิธีสอนแบบนี้ นักเรียนที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่จะเกิดความรู้สึกว่าคับข้องใจในการฝึกออกเสียงและการพยายามทำความเข้าใจความหมาย จะทำให้เกิดความตึงเครียดที่ต้องใช้แต่ภาษาที่เรียนอย่างเดียว คณะกรรมการโครงการวิจัย กรมการฝึกหัดครู (2524) ได้กล่าวถึงวิธีสอน

แบบนี้ว่า ผู้เรียนจะถูกผลักดันให้ต้องใช้ภาษาต่างประเทศในเวลาอันเร็วเกินไป นอกจากนี้ผู้สอนจะต้องทำงานหนัก และต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาพูดได้คล่องแคล่วจริง ๆ ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีผู้พยายามหาวิธีที่เหมาะสมต่อไป

วิธีสอนแบบฟัง พูด (Audio-Lingual Method)

วิธีสอนแบบตรง (Direct Method) ได้ใช้เรื่อยมา จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2499 ได้มีวิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio-Lingual Method) เริ่มแพร่หลายเข้ามาสู่ประเทศไทย ครูสอนภาษาอังกฤษจึงเริ่มเปลี่ยนแนวการสอนตามวิธีเดิมซึ่งใช้ไม่สู้ได้ผลนักกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทย มาเป็นวิธีสอนแบบฟัง-พูด และเห็นได้ชัดเจนว่า ครูได้ใช้วิธีสอนแบบใหม่ ในช่วงตั้งแต่หลักสูตร พ.ศ. 2503 เป็นต้นมาจนถึงก่อนหลักสูตรปัจจุบัน วิธีสอนแบบฟัง-พูดได้พัฒนาขึ้นมาจากต่างประเทศ ดังที่ สุมิตรา อังวิธกุล (2535) กล่าวว่า วิธีสอนดังกล่าวนี้พัฒนาขึ้นในสหรัฐอเมริกาในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 จากความจำเป็นที่ทหารจะต้องเรียนรู้ภาษาต่างประเทศให้ได้อย่างรวดเร็ว เพื่อนำไปใช้ในการรบ และวิธีสอนอิงแนวคิดที่ว่า ภาษาคือ ภาษาพูด การสอนภาษาจึงควรเริ่มจากการฟัง-พูด อันเป็นพื้นฐานไปสู่การอ่านและการเขียน ดังนั้น ภาษาที่นำมาให้ผู้เรียนเรียนควรเน้นภาษาที่เจ้าของภาษาใช้พูดกันในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้วิธีสอนแบบนี้ยังนำแนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorist) มาเป็นหลัก ซึ่งมี บี.เอฟ. สกินเนอร์ (B.F. Skinner อ้างใน กานดา ๗ กลาง, 2515) เป็นผู้นำ เขาเชื่อว่า ภาษาเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าและปฏิกิริยาตอบสนอง การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเมื่อได้รับการยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลในทันที แต่การสอนแบบนี้ยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ดังที่ เดวิด เดวิดสัน (Davidson, 1978) ได้กล่าวถึงการสอนแบบฟัง-พูดว่า ไม่ได้ส่งเสริมการใช้สติปัญญาของผู้เรียนเท่าที่ควร ผู้เชี่ยวชาญของศูนย์สอนภาษาหลายแห่ง จึงมีการเคลื่อนไหวในการพัฒนาการสอนแบบการฝึกพูดตามและท่องจำ โดยเพิ่มกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ที่จำเป็น และสามารถนำความรู้มาปรับปรุงใช้ภาษาได้ด้วยตัวของนักเรียนเอง

จากลักษณะวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าวิธีการสอนตั้งแต่เริ่มต้นมาจนถึงปัจจุบันได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเพื่อให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย และสถานการณ์ทางสังคมมาโดยลำดับ ซึ่งในปัจจุบันนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดการสอนภาษา

จากเดิมมาเป็นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังจะได้กล่าวต่อไปในหลักสูตรภาษาอังกฤษฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

3. วิจัยวัดและประเมินผล

ในด้านวิจัยวัดและประเมินผลภาษาอังกฤษ ทวานิต ชูถาวร (2528) กล่าวว่า หลักสูตร พ.ศ. 2438 - 2454 (ร.ศ. 130) จัดการสอบโดยกองสอบไล่วิชาตามพระราชบัญญัติการสอบวิชา พ.ศ. 2433 โดยวิธีวัดผลแบบเรียงตัว/รายบุคคล ต่อมาเมื่อถึงหลักสูตร พ.ศ. 2456 กระทรวงธรรมการเริ่มกระจายอำนาจให้โรงเรียนดำเนินการ และเริ่มเปลี่ยนมาเป็นระบบร้อยละ ส่วนตัวชั้นประโยค (มัธยมปีที่ 3) ดำเนินการสอบเอง จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2460 กระทรวงธรรมการ (ม.ป.ป.2) ประกาศใช้ระเบียบการสอบความรู้ใหม่โดยกระจายอำนาจการวัดและประเมินผลจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค ระเบียบนี้ได้กำหนดวัน เวลา อัตราคะแนนสอบไว้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหลักการให้คะแนนด้วย ต่อมาเมื่อเริ่มใช้หลักสูตร พ.ศ. 2480 กระทรวงธรรมการ (2480) ได้ประกาศใช้ระเบียบการสอบความรู้ใหม่ โดยมอบหมายให้โรงเรียนจัดการสอบเองได้ในชั้นที่ไม่ใช่ตัวประโยค ส่วนชั้นตัวประโยคกระทรวงจะจัดสอบเอง ระเบียบนี้ใช้คะแนนสอบปลายปีเป็นเกณฑ์ในการตัดสินผลการเรียน ถือเอาคะแนนร้อยละ 50 มีหลักการให้คะแนนและเริ่มให้ความสำคัญต่อเวลาเรียน และเมื่อถึงหลักสูตร พ.ศ. 2503 กระทรวงศึกษาธิการ (2507) ได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ พ.ศ. 2505 มีสาระสำคัญคือ การตัดสินผลการเรียนให้พิจารณาจากคะแนนงานระหว่างปีรวมกับคะแนนสอบปลายปี อัตราส่วนคะแนนเป็น 40 : 60 กระทรวงจัดสอบชั้นตัวประโยค การตัดสินได้-ตก คิดเป็นร้อยละ คือร้อยละ 50 ขึ้นไปเป็นได้ ให้ความสำคัญต่อเวลาเรียนที่จะเข้าสอบปลายปี คือ ร้อยละ 75 ของเวลาเปิดเรียนทั้งหมด

หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 ได้นำหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไปใช้ เป็นหลักสูตรที่กรมวิชาการ (2533) ได้กำหนดให้เป็นวิชาเลือกเสรี ซึ่งเป็นวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ค้นหาความสามารถ ความสามารถ อันจะเป็นเครื่องชี้แนะให้ตัดสินใจเลือกเรียนวิชาได้เหมาะสม และได้พัฒนาสติปัญญา ตลอดจนความสามารถสูงสุดตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

เหตุผลและความจำเป็นที่เลือกสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเสรี ในโรงเรียน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการศึกษาโอบายการดำเนินงานของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่ปรากฏว่า ได้มีการระบุไว้ให้โรงเรียนเลือกสอนวิชาใดเป็นวิชาเลือกเสรีจากจำนวนวิชาเลือกเสรีทั้ง 6 กลุ่มวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เนื่องจากหลักสูตรได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการที่จะเลือกเรียนด้วยตนเอง สำหรับความจำเป็นและเหตุผลที่โรงเรียนโครงการดังกล่าวได้เลือกสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเสรี จากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์เขตประจำวิชาภาษาอังกฤษ สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 5 ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งรายงานการขยายโอกาสทางการศึกษาของเขตการศึกษา 5 ตลอดจนรายงานการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. การที่โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เลือกสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเสรีก็เนื่องจากว่า จังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่อยู่ในท้องที่เขตการศึกษา 5 ซึ่งเป็นจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางชายทะเล แหล่งท่องเที่ยวโบราณคดีและประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ และแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เช่น สันามกอล์ฟ เป็นต้น นักเรียนมี

โอกาสจะได้ใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศที่ผ่านเข้ามา ดังนั้น การรู้ภาษาอังกฤษจนสามารถใช้ได้จะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้ทางหนึ่ง

2. ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้บุตรหลานของตนได้เรียนภาษาอังกฤษ เพื่อนำไปใช้ศึกษาต่อสายวิชาชีพหรือสายอื่น ๆ ได้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานประกอบการที่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษได้

3. ความสะดวกในการจัดการสอน โรงเรียนประถมศึกษาโดยทั่วไปได้เลือกสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 อยู่แล้ว ครุมีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา นักเรียนได้เคยเรียนภาษาอังกฤษมาแล้วพอสมควรและมีพื้นฐานความรู้พอที่จะเรียนภาษาอังกฤษต่อไปได้ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในช่วงต่อไปจึงสามารถจัดได้โดยสะดวก

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้เลือกสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเสรี

วิชาภาษาอังกฤษในฐานะวิชาเลือกเสรีตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2504 เป็นต้นมานั้น ต่อมาสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว วิทยาการต่าง ๆ ก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ทำให้หลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมไม่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ตามรายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (2517) ที่ว่า สภาพเศรษฐกิจกำลังเปลี่ยนแปลงไปจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรม และต้องการกำลังคนที่สนองต่อระบบเศรษฐกิจใหม่ พร้อมทั้งปรับปรุงคุณภาพเกษตรกรให้มีโอกาสดีขึ้น และสภาพสังคมได้รับผลกระทบจากระบบเศรษฐกิจใหม่ มีการอพยพแรงงานมากขึ้น จึงทำให้มีความแตกต่างกันระหว่างสังคมชนบทและสังคมเมือง เกือบทุกด้านของการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศ จึงเป็นภาระของรัฐที่จะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ดังกล่าว ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษา และได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

ในปี พ.ศ. 2520 ไทยให้เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 หลังจากใช้ไปได้ระยะหนึ่ง ปรากฏว่า สภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมาก ยิ่งไปกว่าเดิม ประกอบกับเมื่อกรมวิชาการ (2531) ประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น แล้ว พบว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี คือ จำเป็นต้องเตรียมคนตามความต้องการของประเทศที่จะพัฒนาไปสู่ระบบอุตสาหกรรมกับความ ก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เข้าไปสู่ระบบการผลิตแบบใหม่ อันส่งผลให้จำนวนคนงานลดลง และจะมี นักเรียนจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจากจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว เพราะต้องการไปประกอบ อาชีพอิสระ ฉะนั้น โครงสร้างของหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่จึงมีลักษณะยืดหยุ่นได้ เพื่อให้เป็น ประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ คือมีวิชาบังคับน้อยลง และมีวิชาเลือกเสรีมากขึ้น ดังนั้น จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2521 พร้อมทั้งประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2533 เฉพาะโรงเรียนร่วมพัฒนา การใช้หลักสูตรของกรมสามัญศึกษาและโรงเรียนนาร่องขยายการศึกษาภาคบังคับของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และให้เริ่มใช้ทั่วประเทศตั้งแต่ปีการศึกษา 2534

สำหรับหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 มีเนื้อหาและสาระสำคัญที่คล้ายคลึงกันมาก มีปรับปรุงบ้าง เล็กน้อย จึงขอกล่าวถึงส่วนสำคัญโดยรวม ตามหัวข้อดังนี้

1. หลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหา และเวลาเรียน

ในด้านหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (กรมวิชาการ, 2521 และ 2533) กำหนดให้เลือกเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (ม.1-3) โดยมีได้กำหนดไว้ในหลักสูตรโดยตรงเหมือนหลักสูตรก่อน ๆ แต่จัดไว้ในกลุ่มวิชา ภาษาอังกฤษต่างประเทศ ซึ่งแสดงไว้ในตารางดังนี้

ตารางที่ 2 วิชาเลือกและเลือกเสรีตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

กลุ่มวิชา	หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521			หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)					
				ม.1		ม.2		ม.3	
	ภาษาต่างประเทศ	ม.1	ม.2	ม.3	เลือก	เลือกเสรี	เลือก	เลือกเสรี	เลือก
	เลือก (ไม่เกิน)	เลือก (ไม่เกิน)	เลือก (ไม่เกิน)	เลือก	เลือกเสรี	เลือก	เลือกเสรี	เลือก	เลือกเสรี
	6 (เฉพาะภาษาอังกฤษ)	6 (เฉพาะภาษาอังกฤษ)	8 (เฉพาะภาษาอังกฤษ)	-	10 (เลือกวิชาอื่นด้วย)	-	10 (เลือกวิชาอื่นด้วย)	-	13 (เลือกวิชาอื่นด้วย)
รวม	6	6	8	-	10	-	10	-	13

จากตารางจะเห็นได้ว่า หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2521 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 (ม.1-2) นักเรียนจะเลือกวิชาภาษาอังกฤษในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศได้ 4-6 คาบ/สัปดาห์ และในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) เลือกได้ไม่เกิน 8 คาบ/สัปดาห์ตลอดปี ส่วนหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 มิได้กำหนดให้เลือกเรียนภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่ง แต่กำหนดไว้เป็นวิชาเลือกเสรี

สำหรับความมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ในการเรียนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กรมวิชาการ (2520) ได้กำหนดจุดประสงค์วิชาภาษาอังกฤษไว้ดังนี้

- จุดประสงค์ของวิชาภาษาอังกฤษ มีรายละเอียดดังนี้

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจและพัฒนาความสามารถ ความถนัด และความสนใจ

ของตนเองในด้านภาษาอังกฤษ

2) เพื่อให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษอันจะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและดำรงชีพ

3) เพื่อให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอันเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาภาษาอังกฤษในระดับสูงขึ้นไป

4) เพื่อให้รู้วิธีการเรียนรู้ มีนิสัยในการไม่หาความรู้และทักษะต่อไป

5) เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมของประเทศอื่น อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

2. จุดประสงค์ของวิชาหลัก มีรายละเอียดดังนี้

1) เพื่อให้รู้โครงสร้างและคำศัพท์ที่มีใช้มาก

2) เพื่อให้อ่านภาษาอังกฤษระดับพื้นฐานได้ เข้าใจและออกเสียงได้อย่างถูกต้อง

3) เพื่อให้หน้าคำศัพท์และโครงสร้างตามรูปแบบที่ได้เรียนมาไปใช้เขียนและพูด

4) เพื่อให้รู้จักเชื่อมโยงภาษาที่เรียนกับพื้นฐานวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของ

ภาษา

3. จุดประสงค์ของวิชาเสริมทักษะ มีรายละเอียดดังนี้คือ

เพื่อฝึกทักษะเบื้องต้นที่ได้เรียนในวิชาหลัก ให้เป็นระดับที่ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและแม่นยำ

4. จุดประสงค์ของวิชาทักษะเฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

1) เพื่อฝึกและพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน คือ ด้านฟัง พูด อ่าน หรือเขียน ให้สามารถใช้ทักษะนั้น ๆ ในสถานการณ์และโอกาสต่าง ๆ กันได้คล่องแคล่วและแม่นยำยิ่งขึ้น

2) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาซึ่งสอดคล้องอยู่ในบทเรียนความเหมาะสม

5. จุดประสงค์ของวิชาอ่านภาษาอังกฤษเบื้องต้น มีรายละเอียดดังนี้คือ

เพื่อฝึกนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษวิชาหลักมาแล้ว 2 รายวิชา คือ อ 011 และ อ 012 หรือ 4 รายวิชา คือ อ 011 อ 012 อ 013 และ อ 014 และไม่ประสงค์จะเรียนภาษาอังกฤษต่อไปในระดับสูงขึ้น ให้สามารถอ่านข้อความภาษาอังกฤษที่จำเป็นในชีวิตของคนพอเข้าใจ

สำหรับจุดประสงค์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 มิได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ แต่ได้กำหนดจุดประสงค์วิชาภาษาอังกฤษ รวมอยู่ในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ (กรมวิชาการ, 2533) ดังนี้ คือ

1. เพื่อพัฒนาความสามารถ ความถนัดในภาษาต่างประเทศตามความสนใจของผู้เรียน
2. เพื่อให้มีทักษะเบื้องต้น ด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ในภาษาที่เลือกเรียน สำหรับใช้ในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และเป็นพื้นฐานในการศึกษาภาษาในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งให้รู้วัฒนธรรมที่สอดคล้องกับภาษา
3. เพื่อให้เห็นคุณค่าของภาษาที่เลือกเรียนและมีนิสัยรักการอ่าน

ในด้านเนื้อหาของวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 มีการกำหนดโครงสร้างของเนื้อหารายวิชาและการจัดเนื้อหาให้เรียนแต่ละปีเหมือนกัน จึงขอกล่าวถึงเฉพาะโครงสร้างของวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง ซึ่งกรมวิชาการ (2533) กำหนดไว้ดังนี้

ภาษาอังกฤษ

โครงสร้าง

วิชาเลือกเสรี

ปีที่ 1

อ 011	ภาษาอังกฤษหลัก 1	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2	หน่วยการเรียน
อ 012	ภาษาอังกฤษหลัก 2	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2	หน่วยการเรียน
อ 021	เสริมทักษะ 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน
อ 022	เสริมทักษะ 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน

ผู้เรียนจะเรียนวิชาหลักเพียง 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค หรือจะเลือกเรียนวิชาเสริมทักษะเพิ่มเติมอีก 2 คาบก็ได้ สำหรับรายวิชาเสริมทักษะให้เลือกเรียนในระดับเดียวกับวิชาหลัก

ปีที่ 2

อ 013	ภาษาอังกฤษหลัก 3	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2	หน่วยการเรียน
อ 014	ภาษาอังกฤษหลัก 4	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2	หน่วยการเรียน
อ 023	เสริมทักษะ 3	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน
อ 024	เสริมทักษะ 4	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน
อ 031	อ่านอังกฤษเบื้องต้น 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน
อ 032	อ่านอังกฤษเบื้องต้น 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน

ผู้เรียนจะเรียนวิชาหลักเพียง 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค หรือจะเลือกเรียนวิชาเสริมทักษะอีก 2 คาบก็ได้ สำหรับรายวิชาเสริมทักษะให้เลือกเรียนในระดับเดียวกับวิชาหลัก

สำหรับวิชาอ่านอังกฤษเบื้องต้นเป็นรายวิชาสำหรับผู้ไม่ประสงค์จะเรียนภาษาอังกฤษต่อไปในระดับสูงและได้เรียนวิชา อ 011 และ อ 012 แล้ว

ปีที่ 3

อ 015	ภาษาอังกฤษหลัก 5	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2	หน่วยการเรียน
อ 016	ภาษาอังกฤษหลัก 6	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2	หน่วยการเรียน
อ 033	อ่านอังกฤษเบื้องต้น 3	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน
อ 034	อ่านอังกฤษเบื้องต้น 4	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน
อ 041	ทักษะฟัง-พูด 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน
อ 042	ทักษะฟัง-พูด 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน
อ 051	ทักษะอ่าน 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน
อ 052	ทักษะอ่าน 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน
อ 061	ทักษะเขียน 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน
อ 062	ทักษะเขียน 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1	หน่วยการเรียน

ผู้เรียนจะเรียนวิชาหลักเพียง 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค หรือจะเลือกเรียนวิชาทักษะเฉพาะเพิ่มเติมอีกก็ได้ หรือจะเลือกเรียนแค่วิชาทักษะเฉพาะโดยไม่เลือกเรียนวิชาหลักก็ได้ แต่จะต้องได้เรียนวิชา อ 013 อ 014 มาแล้ว

สำหรับวิชาอ่านอังกฤษเบื้องต้น ผู้เรียนที่ประสงค์จะเลือกเรียนจะต้องได้เรียน
 อ 011 อ 012 อ 013 อ 014 มาแล้ว หรือได้เรียน อ 031 อ 032 มาแล้ว
 รายวิชาภาษาอังกฤษที่จัดไว้ตามโครงสร้างของหลักสูตรนั้น ผู้เรียนในชั้นปีที่ 1
 สามารถเลือกเรียนวิชาหลัก 1-2 และวิชาเสริมทักษะ 1-2 ควบคู่กันในแต่ละภาคการศึกษา
 ส่วนชั้นปีที่ 2 สามารถเลือกเรียนวิชาหลัก 3-4 และวิชาเสริมทักษะ 3-4 สำหรับผู้เรียนที่มี
 พื้นฐานไม่เพียงพอและประสงค์จะเลือกเรียนภาษาอังกฤษจะต้องเริ่มเรียนตั้งแต่รายวิชาแรก
 ของปีที่ 1 แต่ถ้าทดสอบแล้วพบว่ามีความรู้มากพอ อาจให้เริ่มเรียนรายวิชา อ 013 ได้
 สำหรับผู้ประสงค์จะเรียนภาษาอังกฤษต่อไปในระดับสูง ควรเลือกเรียนวิชาในกลุ่มนี้ทุกรายวิชา
 หรือ 4 รายวิชา สำหรับผู้ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเรียน 2 รายวิชาแรก สำหรับผู้ไม่ประสงค์
 จะเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไปอาจเลือกเรียนวิชาในกลุ่มนี้เพียง 2 รายวิชาแรก หรือ 4 รายวิชาแรก
 แล้วเลือกเรียนในกลุ่มอื่น ๆ ที่คิดว่าเป็นประโยชน์มากกว่า

วิชาเสริมทักษะ การเรียนรายวิชาในกลุ่มนี้จะต้องเรียนควบคู่กับวิชาหลักในลำดับ
 เดียวกันเท่านั้น และอาจไม่จำเป็นต้องเรียนทั้งหมดทุกรายวิชาก็ได้ วิชาอ่านอังกฤษเบื้องต้น
 สำหรับผู้ไม่ประสงค์จะเรียนภาษาอังกฤษต่อไปในระดับสูงขึ้นไป และผู้ที่จะเรียน อ 031 และ
 อ 032 ต้องเรียน อ 011 และ อ 012 มาแล้วหรือผ่านการทดสอบว่ามีพื้นฐานเทียบเท่า
 สำหรับ อ 033 และ อ 034 ต้องเรียน อ 031 และ อ 032 หรือ อ 013 และ อ 014
 มาแล้ว วิชาทักษะฟังพูด วิชาทักษะอ่าน และวิชาทักษะเขียน แต่ละกลุ่มมี 2 รายวิชา ผู้เรียน
 จะเลือกรายวิชาจากทั้ง 3 กลุ่ม ควบคู่ไปกับวิชาหลักหรือไม่ก็ได้ การเลือกจะต้องเป็นไปตาม
 ลำดับที่กำหนดไว้ คือ ต้องเรียน อ 041 ก่อน อ 042, อ 051 ก่อน อ 52 และ อ 061
 ก่อน อ 062

สำหรับคำอธิบายรายวิชา/เนื้อหาวิชาของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตร
 มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีรายละเอียดดังที่
 กรมวิชาการ (2533) ได้อธิบายไว้ดังนี้

คำอธิบายรายวิชา วิชาภาษาอังกฤษ

วิชาเลือกเสรี

อ 011	ภาษาอังกฤษหลัก 1	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2	หน่วยการเรียนรู้
อ 012	ภาษาอังกฤษหลัก 2	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2	หน่วยการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

สำรวจความสามารถพื้นฐานในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ผักการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยใช้ศัพท์ใกล้ตัวและโครงสร้างพื้นฐานของภาษา ฟังประโยค และข้อความสั้น ๆ พูดสั้น ความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน อ่านออกเสียง อ่านบทอ่านสั้น ๆ เขียนคำและประโยค เพื่อให้มีความพร้อม ความสนใจ และมีทักษะเบื้องต้นในการสื่อความหมาย และเป็นพื้นฐานในการเรียนภาษา

อ 013	ภาษาอังกฤษหลัก 3	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2	หน่วยการเรียนรู้
อ 014	ภาษาอังกฤษหลัก 4	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2	หน่วยการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

ผักการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยใช้ศัพท์และโครงสร้างที่เพิ่มขึ้น ฟังบทสนทนา และข้อความสั้น ๆ พูดสื่อความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน อ่านออกเสียง อ่านบทอ่านที่ยาวขึ้น เขียนบรรยายและเขียนเล่าเรื่องสั้น ๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และความสนใจในการใช้ภาษา และเลือกใช้ภาษาในการสื่อความหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

อ 015	ภาษาอังกฤษหลัก 5	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2	หน่วยการเรียนรู้
อ 016	ภาษาอังกฤษหลัก 6	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2	หน่วยการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

ผักการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยใช้ศัพท์และโครงสร้างที่ซับซ้อนขึ้น ฟังบทสนทนา เรื่องเล่าและข้อความต่าง ๆ พูดสื่อความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน บรรยายและเล่าเรื่องสั้น ๆ อ่านออกเสียง อ่านบทอ่านที่มีระดับความยากง่ายที่สูงขึ้น เขียนบรรยาย เขียนเล่าเรื่อง กรอก

แบบฟอร์มและเขียนจดหมายส่วนตัว เพื่อให้ใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้กว้างขวางเหมาะสมกับกาลเทศะและเห็นประโยชน์ของการเรียนภาษา

อ 021	เสริมทักษะ 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
อ 022	เสริมทักษะ 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
อ 023	เสริมทักษะ 3	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
อ 024	เสริมทักษะ 4	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน เพิ่มเติมจากที่ได้เรียนในวิชาหลัก โดยการจัดกิจกรรมเพื่อให้สามารถใช้ทักษะได้อย่างคล่องแคล่วและแม่นยำยิ่งขึ้น

อ 031	อ่านอังกฤษเบื้องต้น 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
อ 032	อ่านอังกฤษเบื้องต้น 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
อ 033	อ่านอังกฤษเบื้องต้น 3	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
อ 034	อ่านอังกฤษเบื้องต้น 4	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกทักษะการอ่านเพิ่มเติมจากที่ได้เรียนในวิชาหลัก โดยอ่านป้ายประกาศ คำแนะนำ คำชี้แจง วิธีปฏิบัติ บทอ่านที่ใช้ภาษาง่าย ๆ และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันหรืองานอาชีพเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน

อ 041	ทักษะฟัง-พูด 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
อ 042	ทักษะฟัง-พูด 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกทักษะการฟัง-พูดจากสิ่งที่อ่าน ฟัง และพบเห็นในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและงานอาชีพ เพื่อให้สามารถสื่อสารด้านการฟัง-พูด ได้คล่องแคล่วและแม่นยำยิ่งขึ้น เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ต่าง ๆ

อ 051	ทักษะอ่าน 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
อ 052	ทักษะอ่าน 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกทักษะการอ่าน โดยอ่านคำแนะนำ ประกาศ บทความ บทหรือสกรอนและอ่านหนังสือประเภทความรู้และบันเทิง เพื่อให้สามารถแสวงหาความรู้ และความเพลิดเพลินจากการอ่าน

อ 061	ทักษะเขียน 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
อ 062	ทักษะเขียน 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกทักษะการเขียน โดยกรอกแบบฟอร์ม เขียนเรียงความ เขียนจดหมายส่วนตัว จดหมายธุรกิจ เพื่อให้สามารถเขียนสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมตามควรแก่วัย

ในด้านเวลาเรียนภาษาอังกฤษนั้น กรมวิชาการ (2521 และ 2533) ระบุไว้เหมือนกัน คือ กำหนดเวลาเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นรายคาบ คาบละ 50 นาที เวลาเรียนจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับค่าของรายวิชาที่กำหนดหน่วยการเรียน (หลักสูตรปัจจุบันเรียกหน่วยกิต) ไว้ อย่างเช่น 1 หน่วยการเรียน/หน่วยกิต หมายถึงเวลาเรียน 2 คาบ หรือ 100 นาที ต่อสัปดาห์/ภาค และในแต่ละสัปดาห์จะเรียนภาษาอังกฤษมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนวิชาที่เลือกเรียน แต่ละปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน และอาจเปิดเรียนภาคฤดูร้อนได้ด้วย

2. วิธีสอน แบบเรียน และสื่อการสอน

ในด้านวิธีสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 นี้ เริ่มใช้วิธีสอนแบบใหม่ ๆ หลายวิธี แต่ที่กำลังเป็นที่นิยมและแพร่หลายมากที่สุด คือ แนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) เพราะว่าแนวการสอนดังกล่าวสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ยังมีวิธีสอนแบบอื่น ๆ อีกเช่น แนวการสอนภาษาอังกฤษแบบความรู้

ความเข้าใจ (Cognitive Code Approach) วิธีสอนแบบเอกเทศภาพ (Individualized Instruction) และวิธีสอนแบบผสมผสาน (Electic Method) ซึ่งในปัจจุบันวิธีสอนภาษาต่างประเทศมีแนวโน้มที่จะใช้วิธีสอนแบบผสมผสานมากขึ้น (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2522) และเมื่อปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2533 ก็ได้ใช้วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารดังกล่าวเช่นเดียวกัน เนื่องจากจุดประสงค์คล้ายกัน และจะขอลำดับถึงแนวการสอนเพื่อการสื่อสารดังนี้

แนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่เริ่มมีหลักสูตรจนถึงหลักสูตร พ.ศ. 2503 ที่ผ่านมา เป็นการยึดครูเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน (Teacher-Centered) โดยครูเป็นผู้ออกคำสั่ง อธิบาย อ่านให้ฟัง บอกให้จด และเป็นแบบอย่างในการฝึกการสอนประโยคต่าง ๆ แต่เมื่อประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 การเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้เปลี่ยนไปตามจุดประสงค์ของวิชาภาษาอังกฤษ ดังที่ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) กล่าวว่า ในปัจจุบัน บทบาทของครูเปลี่ยนแปลงไปเป็นผู้แนะทางและอำนวยความสะดวก หรือจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน (Student-Centered) แทน และจากการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนที่ผ่านมาของคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษ (2517) พบว่า วิธีสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรเดิม ทำให้ผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงได้เห็นควรเปลี่ยนแนวการสอนใหม่จากเดิมมาเป็นแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร ซึ่งแนวการสอนเพื่อการสื่อสารมีพื้นฐานมาจากแนวคิดที่ว่า ภาษาคือ เครื่องมือในการสื่อสาร และเป้าหมายของการสอนภาษา คือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร ซึ่ง เดล ไฮม์ส์ (Dell Hymes, 1979) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการสื่อสารไว้ว่า หมายถึงความสามารถในการใช้ภาษาหรือตีความภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ส่วนการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร จะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับครู ดังที่ ฟินอคเชียโร และโบโนม (Finocchiaro and Bonomo, 1973) ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารไว้ว่า

1. ควรวางแผนในการจัดประสบการณ์และสถานการณ์การเรียนรวมทั้งอุปกรณ์ที่จะช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจความหมายของเรื่องที่นำเสนอใหม่อย่างแจ่มแจ้ง

2. ควรจัดบทเรียนแต่ละบทให้มีทั้งการฝึกเพื่อให้เป็นนิสัยและการฝึกให้ใช้ภาษา โดยใช้ภาษาของนักเรียนให้น้อยที่สุด ซึ่งการฝึกนั้นอาจจะฝึกพร้อมกันทั้งชั้น เป็นกลุ่ม หรือเป็นรายบุคคล และต้องมีความชำนาญในการฝึกด้วย

3. ควรมีความเข้าใจในการเตรียมต้นฉบับ (Script) ที่จะใช้ฝึกบทสนทนา เพื่อให้บทเรียนมีความหลากหลาย

4. ควรเตรียมบทเรียนสำหรับอ่าน เขียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์

5. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และข้อเท็จจริงทางวัฒนธรรม

6. ควรจัดการประเมินผล ที่จะทำให้ทราบถึงสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน ความต้องการในการจัดสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลรวมทั้งประสิทธิภาพในการสอนของตัวครูเอง และแนวการสอนดังกล่าว ได้มีการปรับวิธีการสอนภาษาเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์การเรียนการสอนในประเทศไทย ดังที่คณะกรรมการร่างหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (2521) เสนอไว้ดังต่อไปนี้

1. เน้นการฝึกให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริงทั้งในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตลอดจนการสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน

2. ในการสอนนั้น นักเรียนมีบทบาทสำคัญที่สุด นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกและใช้ภาษาอย่างเต็มที่ ครูมีหน้าที่ในการจัดกลุ่ม และป้อนงานให้แก่กลุ่มทำ

3. การเรียนการสอนดำเนินไป โดยอาศัยกิจกรรมเป็นสื่อในการเรียน นักเรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อสอบถามเรื่องราวที่ต้องการทราบ หรือเพื่อแสดงความคิดเห็นในสถานการณ์ต่าง ๆ ครูมีบทบาทในฐานะเป็นผู้จัดกิจกรรม ให้คำอธิบายว่ากิจกรรมนั้น ๆ นักเรียนจะต้องทำอะไรบ้าง และเป็นผู้แนะนำในการฝึกภาษา

4. ความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน แสดงได้ด้วยเวลาที่นักเรียนเข้าใจความหมายของภาษา และสามารถในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ได้อย่างทันทั่วที่มีใช้แต่เพียงสามารถตอบคำถามในข้อสอบได้อย่างถูกต้องเท่านั้น

นอกจากนี้ สุวีโร พงษ์ทองเจริญ (2530) ยังได้กล่าวถึงแนวการจัดการเรียน การสอนเพื่อการสื่อสาร ที่เหมาะสมกับนักเรียนไทยไว้ ดังนี้

1. สอนให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวหรือเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ นักเรียนประสบอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น การสอบถาม การออกคำสั่ง การขอร้อง ฯลฯ
2. เน้นการฝึกภาษาแบบที่เจ้าของภาษาใช้ในการสื่อความหมายในชีวิตจริง แต่เป็นภาษาง่าย ๆ สำหรับผู้เรียน
3. เน้นการฝึกให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้ตั้งแต่ต้นทั้งในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ในสถานการณ์ที่เป็นจริง และเน้นการสอนให้ทักษะทั้ง 4 นี้ สัมพันธ์กันไปด้วยตลอด
4. สอนให้นักเรียนคิดเป็นและมีความคิดสร้างสรรค์
5. หาโอกาสให้นักเรียนฝึกภาษาโดยการใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการเรียน
6. ในการสอนครูจะต้องสอนเนื้อหาเก่า หรือเนื้อหาบททวนกับเนื้อหาใหม่ มีความสัมพันธ์กันทั้งภายในชั่วโมงเรียนเดียวกัน หรือระหว่างชั่วโมงต่อชั่วโมงหรือระหว่าง บทเรียนต่อบทเรียน

7. สอนเนื้อหาโดยการใช้กิจกรรมหลายแบบในลักษณะทักษะสัมพันธ์

กล่าวโดยสรุปว่า แนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และ กาลเทศะในสังคม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร ได้จริงทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน การจัดการเรียนการสอนจะเน้นกิจกรรมเป็นหลักใน การสอน และแนวการสอนดังกล่าวได้นำมาใช้กับการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2521 และปรับปรุง พ.ศ. 2533

สำหรับแบบเรียน เมื่อเริ่มใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 นั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526 และ 2528) ได้ประกาศ และปรับปรุงแบบเรียนจำนวนมาก เช่น Get set แบบเรียนชุด English for Thai Students (new edition) ชุดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Learning Kit) หลังจากปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา สำนักพิมพ์เอกชนได้นำแบบเรียนจากต่างประเทศมาจัดพิมพ์ ให้ครูและนักเรียนเลือกใช้ เช่น แบบเรียนชุด Active English for Thailand, Junior

Active Context English แต่ละชุดจะมีสื่อประกอบพร้อม และเมื่อใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ได้นิยมใช้แบบเรียนชุด English for A changing World และใช้แบบเรียน ของหลักสูตร 2521 ด้วย

ส่วนสื่อการสอนภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 เนื่องจากได้เปลี่ยนวิธีสอนจากเดิมเป็นแบบแนวการสอนเพื่อการ สื่อสาร ดังนั้น สื่อและอุปกรณ์จึงต้องพัฒนาไปตามแนวการสอนที่เน้นทักษะทั้งสี่ด้วย ตามที่ ทวานิต ชูถาวร (2528) กล่าวว่า ด้านสื่อสารการสอนนั้นได้แพร่หลายเข้ามาในประเทศไทยพร้อมวิธีสอน แบบใหม่ ๆ ส่วนใหญ่เป็นสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ โทรทัศน์ วิกิตทัศน์ ทางการศึกษา เครื่องเล่นแผ่นเสียง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ อีก เช่น บัตรคำ แถบประโยค รูปภาพ ของจริง ภาพพลิก เป็นต้น

3. วิธีวัดและประเมินผลการเรียน

สำหรับวิธีวัดและประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และปรับปรุง พ.ศ. 2533 นั้น มีลักษณะที่คล้ายกันเกือบทุกประการ และมีข้อ ที่น่าสังเกต คือ

1. วิธีวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร พ.ศ. 2521 กำหนดอัตราส่วน ของคะแนนไว้ชัดเจน แต่ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ให้เป็นไปตามที่กลุ่มโรงเรียนกำหนด
2. ผลการเรียน "0" ตามหลักสูตร พ.ศ. 2521 ถือว่า "ตก" แต่ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 "0" หมายถึง "ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ"

ดังนั้น จึงขอกล่าวถึงการประเมินผลการเรียนตามคู่มือประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 (กรมวิชาการ, 2534 ค) ดังนี้ คือ

สถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียน โดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียน ในเรื่องของเกณฑ์และแนวดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน

ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยคิดเป็นหน่วยการเรียน การคิดจำนวน หน่วยการเรียน ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนของแต่ละรายวิชา
ประเมินผลทั้งเพื่อปรับปรุงการเรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน ให้ถือปฏิบัติดังนี้

แจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ วัตถุประสงค์การประเมินผลการเรียน
เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และเกณฑ์ขั้นต่ำของการผ่านรายวิชา ก่อนสอนรายวิชานั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้อาจต้องครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย
ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ

ประเมินผลก่อนเรียน เพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

วัดและประเมินผลระหว่างภาคเรียน เพื่อศึกษาผลการเรียน เพื่อจัดการ
สอนซ่อมเสริมและเพื่อนำคะแนนจากวัดผลและประเมินผลไปรวมกับการวัดผลปลายภาคเรียน
โดยให้วัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้อัน

การวัดและประเมินผลระหว่างภาคเรียนประกอบด้วย

วัดผลและประเมินผลระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ โดยให้โรงเรียนเป็น

ผู้กำหนดจุดประสงค์

วัดผลกลางภาคเรียนอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยให้กลุ่มโรงเรียนเป็นผู้กำหนด

จุดประสงค์

วัดผลปลายภาคเรียน เพื่อตรวจสอบผลการเรียนโดยจัดให้ครอบคลุม

จุดประสงค์ที่สำคัญตามที่กลุ่มโรงเรียนกำหนด

การตัดสินผลการเรียนให้นำคะแนนระหว่างภาคเรียนรวมกับคะแนน

ปลายภาคเรียน ตามอัตราส่วนที่กลุ่มโรงเรียนกำหนด แล้วนำมาเปลี่ยนเป็นระดับผลการเรียน

ให้ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียนดังนี้

- 4 หมายถึง ผลการเรียนดีมาก
- 3 หมายถึง ผลการเรียนดี
- 2 หมายถึง ผลการเรียนปานกลาง

1 หมายถึง ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

0 หมายถึง ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

และให้ถือปฏิบัติโดย

พิจารณาตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา

พิจารณาตัดสินว่าผู้เรียนได้หน่วยการเรียนเฉพาะผู้ที่สอบได้ระดับ

ผลการเรียน 1 ถึง 4 เท่านั้น

วัดผลปลายภาคเรียนเฉพาะผู้ที่มีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น

อาคารสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เปิดดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษิตามมติของคณะรัฐมนตรี (2534) ที่ว่า ให้เปิดการเรียนการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ได้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอยู่แล้ว และมีห้องเรียนเพียงพอ โดยไม่ต้องจัดสร้างโรงเรียนขึ้นใหม่ และไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษาตั้งอยู่แล้วในท้องที่นั้น แต่เมื่อเปิดดำเนินการขยายโอกาสจริง ๆ แล้ว มีบางโรงเรียนที่เปิดสอนแล้ว แต่ห้องเรียนไม่เพียงพอ เนื่องจากมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี ดังรายงานผลการสัมมนาการขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2535) ระบุว่า โรงเรียนโครงการฯ ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับความไม่เพียงพอด้านห้องเรียนที่จะใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ดังนั้น บางโรงเรียนที่มีห้องเรียนเพียงพอก็สามารถจัดให้เรียนในอาคารที่มีเพียงพออยู่แล้ว แต่บางโรงเรียนที่มีปัญหาด้านอาคารเรียนก็จะจัดสถานที่ให้เรียนภาษาอังกฤษโดยใช้ห้องสมุดบ้าง โรงอาหารของโรงเรียนบ้าง อาคารประกอบของโรงเรียนบ้างตามแต่จะเห็นสมควรของผู้บริหารโรงเรียนแต่ละโรงเรียน

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะดำเนินไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์ของหลักสูตรได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยบุคคลจากหลาย ๆ ฝ่ายช่วยกันส่งเสริมและดำเนินการปฏิบัติการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2522) ได้ระบุถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรดังนี้

1. ครู
2. ผู้บริหารโรงเรียน
3. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน
4. ศึกษานิเทศก์อำเภอ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์เขต
5. หัวหน้าส่วนการประถมศึกษาจังหวัด (ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด)
6. สถาบันฝึกหัดครู
7. กรมเจ้าสังกัด และกรมวิชาการ

สัจด์ อุตรานันท์ (2527) กล่าวถึงบุคลากร และบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร มีดังต่อไปนี้

1. นักวิชาการ ซึ่งได้แก่ ศึกษานิเทศก์ หรือนักวิชาการ ที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตร มีบทบาทในการส่งเสริมการใช้หลักสูตรดังนี้

1) ช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และดำเนินการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

2) ทำการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรในหน่วยงานที่ใช้หลักสูตร

3) ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการใช้หลักสูตรโดยการทำบริการวัสดุหลักสูตร และให้กำลังใจแก่ผู้นำหลักสูตรไปใช้

2. ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตรดังนี้

2.1 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่อย่างแจ่มแจ้ง

2.2 ให้บริการวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ แก่ครู

2.3 คำเนิการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.4 กระตุ้นและส่งเสริมครูในการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง เช่นการอบรม หรือจัดประชุมสัมมนา เป็นต้น

2.5 ให้กำลังใจและบำรุงขวัญแก่ครูผู้ใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครูคนอื่น ๆ

3. หัวหน้ากลุ่มวิชา หรือหัวหน้าสาขาวิชา ควรจะดำเนินการส่งเสริมการใช้หลักสูตรดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษารายละเอียด และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ตนเองรับผิดชอบอย่างชัดเจน

3.2 ช่วยวางแผน และจัดทำแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่ตนเองรับผิดชอบ

3.3 จัดหาวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน และให้บริการแก่ครูคนอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน

3.4 คำเนิการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนอย่างสม่ำเสมอ

3.5 ทำการประสานงานการใช้หลักสูตรกับหมวดวิชาอื่น หรือสาขาวิชาอื่น เพื่อให้การใช้หลักสูตรภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ครูผู้สอน

ครูผู้สอนในฐานะเป็นผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง มีส่วนที่จะช่วยสนับสนุนให้การใช้หลักสูตรในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ ได้ดังนี้

4.1 ศึกษาหลักสูตรเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ตนเองใช้อยู่อย่างชัดเจน

4.2 สนับสนุนการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้มีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4.3 ทำการสอนให้ถูกต้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ใช้อยู่

4.4 พยายามคิดค้นหาวิธีการที่เหมาะสม หรือวิธีการที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการใช้หลักสูตรที่ตนเองเป็นผู้ใช้

5. บุคลากรอื่น ๆ ภายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ บรรณาธิการ นักเทคโนโลยีทางการศึกษา นักวัดผล นักแนะแนว ฯลฯ ต่างก็มีบทบาทในการสนับสนุน และส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยปฏิบัติดังต่อไปนี้

5.11 ปฏิบัติตนในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มที่

5.12 ให้ความช่วยเหลือ หรือให้บริการแก่ครูผู้หลักสูตรอย่างเหมาะสม

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กรมวิชาการ (2522) ระบุว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการใช้หลักสูตร ในระดับโรงเรียน ถือว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด เพราะจะต้องเป็นผู้นำเอา หลักการ จุดหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรที่หน่วยงานระดับชาติจัดไว้ไปใช้ให้เกิดผล ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารการใช้ หลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร อย่างถ่องแท้
2. ต้องกระตุ้นนำครูซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้
3. ต้องส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ครูด้วยวิธีการต่าง ๆ
4. ต้องคำนึงอยู่เสมอว่า การบริหารที่ค้ำประกันคือการบริการที่ดีให้แก่ครู งานบริการ ที่ผู้บริหารช่วยเหลือได้มาก ได้แก่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น จัดหาหนังสือคู่มือ หนังสือค้นคว้า และจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้ดี
5. ควรใช้วิธีการประชุมครูให้เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการให้มากที่สุด
6. ปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมาย มีแผนปฏิบัติงานที่แน่นอน มีทั้งระยะยาว 5 ปี และแผนปฏิบัติงานประจำปี
7. ควรหาวิธีส่งเสริมความรู้แก่ครูด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การไปสังเกต

การสอนโรงเรียนอื่นที่มีผลงานดี ส่งครูเข้ารับการอบรมและติดตามผล จัดประชุมกลุ่มภายในโรงเรียน

8. ควรเยี่ยมห้องเรียนและสังเกตการสอนเป็นครั้งคราว
9. ประชาสัมพันธ์โรงเรียน
10. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น

บทบาทของครูในการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ครูผู้สอนเป็นบุคคลที่สำคัญมากในการใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรโดยตรงด้วยการจัดประสบการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ แก่นักเรียน บทบาทของครูในการใช้หลักสูตรนั้น บุญมี เพลรฮอด (2529) กล่าวว่า ครูผู้สอนเป็นบุคคลที่สำคัญมากต่อการใช้หลักสูตร เพราะเป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การสอน ไปสู่ผู้เรียนโดยตรง จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในตัวหลักสูตร และรายวิชาที่ตนรับผิดชอบในการสอนเป็นอย่างดี มีเทคนิควิธีสอนที่ดี รู้จักเลือกวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน มีความรู้ในสาขาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการใหม่ ๆ มีความรู้ในการจัดและบริหารอาคารสถานที่ที่ใช้สอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะวิชา และมีความรู้ทางด้านวิชาชีพอย่างเพียงพอ

วิชัย ราชบุรีศิริ (2526) กล่าวถึง บทบาทของครูในการใช้หลักสูตรไว้ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรให้เข้าใจอย่างชัดเจน และต้องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตร หนังสือเรียน แผนการสอน ตลอดจนวัสดุหลักสูตรอื่น ๆ เพื่อจะได้เลือกใช้และแปลงไปสู่การสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
2. ศึกษาวิธีสอนต่าง ๆ ที่เอื้อต่อหลักสูตรหรือที่หลักสูตรแนะนำไว้ เช่น การสอนแบบแก้ปัญหา ค้นคว้า การแบ่งกลุ่มอภิปราย ฯลฯ
3. ต้องไปเฝ้าศึกษาแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เช่น ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่สอนมา นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา วิทยาการใหม่ ๆ ข่าวเหตุการณ์ต่าง ๆ
4. ต้องเตรียมการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตร โดยพยายามใช้แผนการสอน คู่มือครู บัตรงานให้เป็นประโยชน์

5. ทำการสอนทุกครั้งอย่างมีจุดมุ่งหมาย ครูต้องตระหนักอยู่เสมอว่า การสอนในเรื่องวิชาต่าง ๆ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมอะไรบ้าง แล้วดำเนินการสอนไปตามจุดมุ่งหมาย ต้องวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทุกครั้ง ถ้านักเรียนยังไม่ผ่านพฤติกรรมใด ๆ ต้องหาเวลาสอนซ่อมเสริมให้เสมอ

6. พยายามจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่จะส่งเสริมการเรียนการสอน

7. พยายามแสวงหา จัดทำและใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นหรือสื่อการเรียนที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์

8. พยายามใช้แหล่งวิชาการที่มีอยู่ในโรงเรียน ในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เช่น เชิญผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ด้านต่าง ๆ มาเป็นวิทยากรพานักเรียนไปทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญต่าง ๆ

9. พยายามใกล้ชิดให้ความสนิทสนมแก่นักเรียน เพื่อจะได้ทราบถึงพื้นฐานความสนใจ ความถนัด และปัญหาของเด็กแต่ละคน เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ในการสอน อบรม ปกครอง แนะนำ และประเมินผลได้อย่างถูกต้อง

การดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในสังคมปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าด้านวิชาการ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในประเทศมากขึ้นเป็นลำดับ แนวโน้มของสังคมกำลังพัฒนาเข้าสู่ความเป็นอุตสาหกรรมและการบริการ วิถีชีวิตในสังคมเปิดกว้าง จากสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องยิ่งที่จะต้องพัฒนาการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม

จากการดำเนินงานจัดการศึกษาของรัฐที่ผ่านมา ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้รับการศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อัตราการเรียนค่อของนักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยิ่งต่ำมาก ดังสถิติของผู้จบชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 ที่เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา ในช่วงปี 2525-2530 เป็นร้อยละ 43, 42, 41, 40, 39 และ 38 ตามลำดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2531)

ภาวะการทรงตัวของผู้เข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อาจเป็นผลมาจากความผันแปรทางเศรษฐกิจของประเทศอันเป็นผลให้ผู้ที่จบการศึกษาระดับสูงมีอัตราว่างงานเป็นจำนวนมาก ประกอบกับการชะลอตัวการเพิ่มอัตราใหม่ของกำลังคนภาคราชการที่จำกัดให้ไม่เกินร้อยละ 2 จึงทำให้คนกลุ่มหนึ่งไม่ส่งเสริมการส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะคนที่อยู่ในชนบท ดังปรากฏในรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่กล่าวถึงสาเหตุของการไม่เรียนต่อเมื่อจบชั้นประถมศึกษาที่สำคัญคือ ประการที่หนึ่ง ผู้ปกครองและนักเรียนไม่เห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา ประการที่สอง ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่สามารถส่งบุตรหลานเรียนต่อได้และต้องการให้เด็กช่วยทำงานบ้านรวมทั้งช่วยครอบครัวหารายได้ และประการที่สาม การคมนาคม ระหว่างบ้านและโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่สะดวก (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2532)

ในปี พ.ศ. 2530 กระทรวงศึกษาธิการได้มีโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กรมสามัญศึกษาและกรมการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบดำเนินการ การปฏิบัติงานมีข้อจำกัดหลายประการ หลังจากที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 ให้ดำเนินงานโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ได้เล็งเห็นความสำคัญและตระหนักว่า การส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สูงขึ้นเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาประเทศ โดยถือเป็นภารกิจสำคัญที่จะต้องเร่งดำเนินการ จึงกำหนดให้ดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษา ภายใต้โครงการ "นำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ" โดยเปิดชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) จำนวน 119 โรงเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ต่อมาในปีการศึกษา 2534 เปิดดำเนินการ จำนวน 97 โรงเรียน รวม 216 โรงเรียน ซึ่งการดำเนินงานโครงการดังกล่าว เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 มีมติเห็นชอบด้วยในหลักการตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอคือ

1. ให้ขยายการศึกษาภาคบังคับต่ออีก 3 ปี โดยการประกาศในท้องที่ที่มีความพร้อม เป็นปี ๆ ไป ทั้งนี้ โดยให้มีการแก้ไขแผนการศึกษาแห่งชาติและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

2. ในระยะที่ดำเนินการแก้ไข แผนการศึกษาแห่งชาติและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดำเนินการโครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษา โดยยังไม่บังคับต่อไปอีก 3 ปี และไม่เก็บค่าเล่าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยให้หน่วยงานดังกล่าวสามารถใช้งบประมาณที่ได้รับตามปกติได้ และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ในพื้นที่ เขตชนบทซึ่งการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษามีอัตราค่อนข้างต่ำ เนื่องจากความยากจนของผู้ปกครอง ให้พิจารณาสิ่งจูงใจให้ผู้ปกครองส่งผู้อยู่ในปกครองของตนเรียนต่อ ในรูปค่าชดเชยลักษณะใดลักษณะหนึ่ง (หนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0202/7756 ลว. 25 พฤษภาคม 2533)

จากการประเมินผลการดำเนินงานโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สรุปได้ว่า เป็นการดำเนินงานที่ช่วยให้ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้มีโอกาสเรียนสูงขึ้น ผู้ปกครองนักเรียนให้การสนับสนุนและเรียกร้องให้เปิดโรงเรียนเพิ่มขึ้น ต่อมากระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งการขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึง จึงได้มอบให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เปิดทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดเพิ่มขึ้นอีก ภายใต้โครงการ "ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน" ตามมติคณะรัฐมนตรี คราวประชุมเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2534 มีรายละเอียดคือ

เห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ)

ดำเนินงานการขยายโอกาสทางการศึกษา (โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ) ผู้ส่วนภูมิภาค ในลักษณะของการกระจายอย่างทั่วถึงได้ โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1. ให้เปิดการเรียนการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอยู่แล้ว และมีห้องเรียนเพียงพอโดยไม่ต้องจัดสร้างโรงเรียนขึ้นใหม่และไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษาตั้งอยู่แล้วในท้องที่นั้น
2. ให้จัดการเรียนการสอนได้ในโรงเรียนที่มีบุคลากรผู้สอนเพียงพอ
3. ให้เปิดการเรียนการสอนได้โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน แต่ให้ตั้งงบประมาณอุดหนุน

นักเรียนเป็นรายหัวให้ครอบคลุมค่าเล่าเรียนที่ไม่เก็บและค่าแบบเรียนเพื่อให้มีเรียน
(หนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0202/7784 ลว. 17 พฤษภาคม 2534)

แนวทางการดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้กำหนดนโยบาย
วัตถุประสงค์ เป้าหมายการดำเนินงาน หลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

นโยบายการดำเนินงาน

นโยบายการดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในความรับผิดชอบ
ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้ดังนี้

1. เร่งรัดการขยายโอกาสและบริการทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ให้กระจายไปสู่ประชาชนส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเด็กและเยาวชนผู้ด้อย
โอกาสในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทห่างไกล
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนเห็นความสำคัญและ
คุณค่าของการศึกษา ต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพและพัฒนาสังคมส่วนรวม
3. เร่งพัฒนาการจัดกระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนและการ
นิเทศติดตามผล เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความรู้ ความสามารถและ
ทักษะขั้นพื้นฐานโดยเน้นการพัฒนาทักษะด้านอาชีพให้สามารถพึ่งตนเองได้ ตลอดจนมีคุณธรรม
จริยธรรม และตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อยกระดับความรู้พื้นฐาน ให้ประชาชนผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้เรียน
สูงขึ้นไปจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อปูพื้นฐาน การดำเนินงานขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และมีโอกาส
พัฒนาทักษะในวิชาอาชีพที่คนมีความถนัด และสนใจ สำหรับการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

หลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ของสำนักงาน-

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามนโยบาย บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ที่วางไว้ จึงกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนที่จะเปิดทำการสอน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไว้ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นที่เมื่อเปิดสอนแล้ว จะไม่เป็นผลกระทบกระเทือนต่อโรงเรียนในทุกสังกัดที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่มีอัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่ำ อันเนื่องมาจากปัญหาภูมิประเทศไม่เอื้ออำนวยต่อการเดินทาง และประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจ ยากจน
3. โรงเรียนอยู่ในสภาพที่มีความเหมาะสมและพร้อมเพียงพอที่จะดำเนินการได้
4. มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพที่น่าพอใจ และมีช่องทาง สามารถสนับสนุนให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนได้
5. ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูมีความสนใจ ตั้งใจ กระตือรือร้นและเสียสละ ส่งเสริมและสนับสนุนที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์โครงการอย่างต่อเนื่อง
6. ผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนในท้องถิ่นสนใจ สนับสนุนให้การสนับสนุน ส่งบุตรหลานเข้าเรียน ทั้งสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
7. พิจารณาเปิดโรงเรียนให้อยู่ในลักษณะของการกระจายอย่างทั่วถึง รวมจำนวนโรงเรียนที่เปิดประมาณ 1/4 ของจำนวนกลุ่มโรงเรียนของทั้งจังหวัด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ มีดังนี้

เบญจมาศ เกตุพิชัย (2524) ได้ศึกษาเรื่อง "การประเมินผลการใช้หลักสูตร วิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ในเขตการศึกษา 6" พบว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ในเขตการศึกษา 6 มีวุฒิปริญญาตรี

วิชาเอกภาษาอังกฤษ มีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ 1-5 ปี ไม่เคยเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษมาก่อน และมีความเห็นว่า จุดประสงค์และเนื้อหาของ หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ รวมทั้งแบบเรียนและคู่มือการสอนวิชาภาษาอังกฤษมีความเหมาะสม อยู่ในเกณฑ์ดี สำหรับการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยึดจุดประสงค์ของหลักสูตรเป็นหลัก ในการสอน และได้เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า โดยได้นำหลักสูตรและคู่มือการสอนวิชาภาษาอังกฤษ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการสอนมากกว่าเอกสารอื่น ๆ วิธีสอนที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ วิธีการฝึกทักษะ ทั้ง 4 การแสดงบทบาทสมมติ และการบรรยาย ในด้านกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้จัดให้มีการเล่นเกมทางภาษามาก ส่วนอุปกรณ์การสอนที่ใช้มากได้แก่รูปภาพ และของจริง ในด้านการวัดผล ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความเหมาะสมดีแล้ว ส่วนวิธีการวัดผลที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้คือ วิธีตรวจงาน และให้นักเรียนปฏิบัติ สำหรับปัญหาในการใช้หลักสูตรที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ประสบได้แก่ ขาดเอกสาร ประกอบการเรียนการสอน ขาดงบประมาณ ตลอดจนการที่นักเรียนไม่ได้เลือกเรียนตามความถนัด เพราะต้องเรียนตามโปรแกรมที่โรงเรียนเปิดสอนเท่านั้น นอกจากนี้

อุษิน โภคฐิติยกุล (2527) ได้ศึกษาเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ" พบว่า

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2521 พบว่าผู้บริหารและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของ โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับปานกลางเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในด้านจุดประสงค์และ โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม หนังสือเรียน และการวัดและประเมินผล

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลและผู้บริหาร โรงเรียนราษฎร์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 พบว่าผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลและผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทุกด้านเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา

คอนตัน พุทธศักราช 2521 คือ ด้านจุดประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชา การจัดการ กิจกรรม หนังสือเรียน และการวัดและประเมินผล

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 พบว่าครูสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่มองความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในด้านจุดประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการกิจกรรม และการวัดและประเมินผล ส่วนในด้านเนื้อหาวิชา และหนังสือเรียนนั้น ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 พบว่า ผู้บริหารและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในด้านจุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการกิจกรรม และการวัดและประเมินผล ส่วนในด้านโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชา และหนังสือเรียน ผู้บริหาร และครูสอนวิชาภาษาอังกฤษมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้วิจัยเสนอแนะว่า ครูควรกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน และแจ้งให้นักเรียนทราบในทุกคาบที่สอน ควรเน้นการฝึกทักษะทางภาษาทั้งสี่ด้าน เพื่อใช้ในการสื่อสาร โดยให้ฝึกกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ และเห็นว่าควรตัดสินใจผลการเรียนจากคะแนนระหว่างภาคและปลายภาคเรียน มีความเหมาะสม นอกจากนั้นควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูมีโอกาสดำเนินการศึกษาและอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนมากขึ้น ควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อศึกษาสภาพความพร้อมและปัญหาของทางโรงเรียน ได้เสนอแนะโรงเรียนให้จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นให้เพียงพอ พร้อมทั้งสนับสนุนการจัดการกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิชาภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอ

นันทนา มุกतालอส (2534) ได้ศึกษาเรื่อง "การประเมินการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) วิชาภาษาอังกฤษ : ศึกษากรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา (ร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร) สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7" ก็พบว่า ด้านบริบท จุดประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยป้อนเข้า พบว่า ครูผู้สอนมีความพร้อมที่จะสอนตามหลักสูตร นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี มีความสนใจ มีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและงบประมาณได้รับการสนับสนุนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการ พบว่าผู้บริหารได้บริหารกระบวนการเรียนการสอน และให้บริการหลักสูตรเป็นอย่างดี ส่วนครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ด้านผลผลิตพบว่า ผลที่ได้จากการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษประสบผลสำเร็จในระดับปานกลาง และนักเรียนมีเจตคติต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษที่ได้ปรับปรุงใหม่อยู่ในระดับปานกลาง

ในด้านปัญหาการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น พรณีย์ บัวโต (2524) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครปฐม" พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีวุฒิปริญญาตรี และเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก มีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษพอที่จะทราบถึงปัญหาและสามารถที่จะสอนวิชาภาษาอังกฤษได้ ครูภาษาอังกฤษยังคงมีภาระหน้าที่สอนมาก และยังมีหน้าที่พิเศษที่ต้องทำอีกด้วย ชอบแสวงหาความรู้เพิ่มเติม แต่ยังคงมีปัญหาไม่แน่ใจว่าการออกเสียงภาษาอังกฤษบางคำถูกต้องหรือไม่ ไม่มีโอกาสเข้ารับการอบรมอย่างทั่วถึงและต้องการที่จะให้มีการจัดการอบรมเรื่องกิจกรรมการสอนมากที่สุด ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเท่าเทียมกับวิชาอื่น ครูส่วนใหญ่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดีพอสมควรแต่ต้องการให้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับนักเรียนในชั้นบทให้มากกว่านี้ เนื้อหาวิชาในแต่ละรายวิชายังไม่ครอบคลุมเรื่องที่ควรเรียน บางตอนมีเนื้อหาซ้ำซ้อนน่าเบื่อ บางตอนยากและมีความยาวเกินไป และควรเพิ่มเนื้อหาทางด้านไวยากรณ์ ปัญหาเกี่ยวกับแบบเรียนมีมากได้แก่ ความล้าช้า ปริมาณแบบเรียนไม่เพียงพอ การพิมพ์ตัวหนังสือไม่ชัดเจน สะกดตัวอักษรผิดมาก ภาพประกอบไม่ชัดเจน และสีไม่เร้าความสนใจ ครูส่วนใหญ่รู้จักวิธีสอนและนำวิธีสอนหลาย ๆ วิธีมาประกอบกัน ครูจำนวนมากไม่ได้จัดกิจกรรมเนื่องจาก

ไม่รู้จักรวศีกการ เสียเวลา และไม่มีอุปกรณ์พอ สำหรับอุปกรณ์การสอนที่ครูใช้มากที่สุด คือ เครื่องบันทึกเสียง แต่มีจำนวนไม่พอกับความต้องการ ครูส่วนใหญ่ต้องการรู้จักรวศีกการสอน และการใช้อุปกรณ์การสอนชนิดต่าง ๆ ปัญหาจำนวนนักเรียนมากเกินไป เป็นอุปสรรคสำคัญที่สุด ในการสอนภาษาอังกฤษ ครูส่วนใหญ่ทำการวัดผลเพื่อคือนักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ วิธีการวัดผลที่ใช้มากที่สุดคือ ให้นักเรียนทำข้อสอบข้อเขียน และส่วนมากเป็นการวัดความเข้าใจ และมีปัญหาในการสร้างแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้และสามารถนำมาใช้วัดความสามารถของนักเรียนได้จริง ๆ ส่วนในด้านผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลักประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2523 ของนักเรียนส่วนมากอยู่ในระดับ 2 และผลการเรียนทักษะทั้ง 4 ที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้มีเพียง ทักษะการฟังและการอ่าน แต่สำหรับทักษะการพูดและการเขียนยังไม่ได้ผล เป็นที่น่าพอใจ และวาทนีย์ สุธพอดี ได้ศึกษาเรื่อง "ปัญหาและอุปสรรคของการสอนภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี" ปีเดียวกัน ยังพบอีกว่า

ครูส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี และมีวุฒิปริญญาตรี ร้อยละ 86 กำลังมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น แม้จะมีภาระความรับผิดชอบทั้ง งานสอนและงานพิเศษค่อนข้างมาก ครูมีประสบการณ์ในการสอนมากพอสมควร คือมีประสบการณ์ ในการสอน ตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไปจำนวนร้อยละ 72 และสนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง แต่ครูส่วนมากมีปัญหาเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาอังกฤษ แม้ว่าร้อยละ 86 จะสอนตามวิชาเอก นอกจากนั้นครูส่วนใหญ่เข้าใจความมุ่งหมายของหลักสูตรและเห็นว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันของประเทศ

แบบเรียนมีประโยชน์ต่อการสอนและมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร ทั้งยัง มีการจัดลำดับเนื้อเรื่องก่อนหลังดี นอกจากนั้นคำศัพท์และโครงสร้างประโยคในแบบเรียน ยังเหมาะสมกับนักเรียนด้วย แต่ครูเห็นว่าควรปรับปรุงเรื่องรูปภาพในแบบเรียน เพราะรูปภาพ ไม่ชัด ส่วนแบบฝึกหัดในแบบเรียน ครูเห็นว่าแบบฝึกหัดช่วยให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษได้ดี

ครูส่วนใหญ่ไม่ใช้วิธีสอนแบบใหม่ และยังคงใช้ภาษาไทยในขณะการสอนและ ครูไม่เข้าใจและไม่ใคร่จัดกิจกรรมการสอนในด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ครูส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์ การสอนและมีปัญหาคือ อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ ครูเห็นว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการสอนที่ สำคัญที่สุด คือ นักเรียนในชั้นมีมากเกินไป

ครูไม่เข้าใจจุดประสงค์ในการวัดผลและประเมินผลและลักษณะของข้อสอบที่ใช้วัดผล และมีปัญหาในการออกแบบทดสอบคือไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบที่ใช้ นั้นวัดได้จริงหรือไม่ ส่วนผลการเรียนของนักเรียนโดยส่วนรวมพอใจได้ แต่ผลสำเร็จในการเรียนแต่ละทักษะยังมีผลไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะในด้านทักษะ ฟัง พูด และเขียน

ต่อมาในปี 2525 วัลลิกา สุวรรณโชติ ได้ศึกษาเรื่อง "ปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษและความคิดเห็นของผู้สอนต่อหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2524" พบว่า ผู้สอนที่มีวุฒิ ปก.ศ. สูงหรือเทียบเท่าลงมาเห็นว่าการเตรียมการสอนเป็นปัญหามากกว่าผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไป แต่ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมในการสอน วิธีสอน สื่อการสอน กิจกรรม และการประเมินผลทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผู้สอนที่มีระยะเวลาที่สอนตามหลักสูตรใหม่ต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน ผู้สอนที่ไม่ได้อบรมหรือสัมมนาเลยมีปัญหาด้านวิธีสอนมากกว่าผู้สอนที่ได้อบรมหรือสัมมนา แต่ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมในการสอน การเตรียมการสอน สื่อการสอน กิจกรรม และการประเมินผล ผู้สอนทั้งสามกลุ่มมีปัญหาไม่แตกต่างกัน ผู้สอนที่มีวุฒิ มีระยะเวลาที่สอนตามหลักสูตรใหม่ และจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน

และในปี 2531 สุทธิศิลป์ จันท์เหลือ ได้ศึกษาเรื่อง "ปัญหาของครูในการสอนภาษาอังกฤษวิชาหลัก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 9" ก็พบอีกว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีปัญหาในการสอนเนื้อหาตามจุดประสงค์รายวิชาของหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยทุกทักษะ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนยังมีปัญหาในระดับมากในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ ทักษะการฟัง-พูด ได้แก่ การฟังเพื่อความเข้าใจจากข้อความที่ครู เพื่อนนักเรียนและเจ้าของภาษาพูด การฟังและพูดด้วยเสียงหนักเบา ด้วยระดับเสียงและจังหวะที่เจ้าของภาษาเข้าใจได้ การฟังเพื่อความเข้าใจบทสนทนา ละคร ภาพยนตร์ และข่าว การฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง การพูดรายงานหน้าชั้น ทักษะการอ่าน ได้แก่ การอ่านเพื่อติดตามแนวคิดของเรื่อง การอ่านเพื่อสรุปและตีความข้อความและเรื่องที่อ่าน การอ่านเพื่อสรุปและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทักษะการเขียน ได้แก่ การเขียนนิทานสั้น ๆ จากภาพที่กำหนดให้ การเขียนสรุปข้อความที่ได้อ่านหรือฟัง การเขียนบรรยาย

ตัวละครจากเรื่องที่อ่าน การเขียนเรียงความในหัวข้อที่กำหนด ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนยังมีปัญหาในระดับมากในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ดังต่อไปนี้

ด้านหลักสูตร ได้แก่ การจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการสอนและการสร้างเครื่องมือในการประเมินผล ด้านการดำเนินการสอน ได้แก่ การใช้สื่อประเภท สไลด์ เครื่องบันทึกเสียง และภาพ (วีดีโอ) การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังและพูด ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสร้างแบบทดสอบเพื่อใช้วัดทักษะการฟังและการพูด และการวิเคราะห์ข้อสอบ

อนึ่ง เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษานั้น กานดา จรล (2529) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาความรู้และความต้องการในการปรับปรุงการสอนของครูภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดจันทบุรี" พบว่า ครูภาษาอังกฤษมีความรู้ภาษาอังกฤษด้านทักษะการฟัง การพูด และความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรและวิธีสอนต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินความรู้ แต่มีความรู้ด้านทักษะการอ่านและการเขียนสูงกว่าเกณฑ์ ครูที่เรียนและไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก มีความรู้ด้านทักษะการฟัง การอ่าน การเขียน และความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรและวิธีสอนแตกต่างกัน ส่วนทักษะการพูดไม่แตกต่างกัน ครูที่ได้รับและไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีสอนภาษาอังกฤษ มีความรู้ด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนแตกต่างกัน ส่วนความรู้เรื่องหลักสูตรและวิธีสอนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน ครูส่วนใหญ่มีความต้องการในการปรับปรุงการสอนด้านการฝึกทักษะฟังพูด จากผู้เชี่ยวชาญทางภาษาอังกฤษ คำแนะนำในการออกข้อสอบ คู่มือการสร้างแบบทดสอบทักษะทั้ง 4 ด้าน คู่มือการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษ ต้องการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการสอน ตลอดจนต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างสื่อและอุปกรณ์การสอน

ในด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ประไพศรี ให้อำพร (2524) ได้ศึกษาเรื่อง "การใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร" พบว่า

การใช้ภาษาอังกฤษของครูและนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 มีลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือทั้ง 3 ระดับชั้นเรียนใช้ภาษาอังกฤษในการอธิบาย

มากที่สุด อันดับที่ 2 ได้แก่ การถามคำถาม อันดับที่ 3 ได้แก่ การตอบคำถาม อันดับที่ 4 ได้แก่ การสนทนา อันดับที่ 5 และ 6 ได้แก่ เกมภาษา และการร้องเพลง กิจกรรมที่ใช้น้อยมากและจัดอยู่ในอันดับที่ 7 และ 8 ได้แก่ การอภิปราย และการแสดง

กิจกรรมที่ครูใช้บ่อยครั้ง ได้แก่ การอธิบายบทเรียนและบทฝึกการถามคำถามเกี่ยวกับบทเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไป และการสนทนาเกี่ยวกับบทเรียน กิจกรรมที่ครูใช้ปานกลาง ได้แก่ การอภิปรายเกี่ยวกับบทเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไป การตอบคำถาม การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป และการเล่นเกมภาษาอังกฤษ กิจกรรมที่ครูใช้น้อย ได้แก่ การอธิบายภูมิหลังของเพลง และการแสดงละคร

กิจกรรมที่นักเรียนใช้บ่อยครั้ง ได้แก่ การตอบคำถาม กิจกรรมที่นักเรียนใช้ปานกลาง ได้แก่ การอธิบายสิ่งที่ได้ฟัง ได้อ่านและเรื่องทั่ว ๆ ไป การอภิปรายเกี่ยวกับบทเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไป การถามคำถามเกี่ยวกับบทเรียนและบทฝึก การสนทนาเกี่ยวกับบทเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไป การเล่นเกมภาษาและการร้องเพลง กิจกรรมที่นักเรียนใช้น้อย ได้แก่ การแสดงละคร

กิจกรรมที่ครูใช้มีปริมาณเพิ่มขึ้นตามระดับชั้นเรียน ได้แก่ การตอบคำถาม การสนทนา การอธิบายภูมิหลังของเพลง และการแสดงละคร

กิจกรรมที่นักเรียนใช้มีปริมาณเพิ่มขึ้นตามระดับชั้นเรียน ได้แก่ การอธิบาย การถามคำถาม การสนทนา และการแสดงละคร

กิจกรรมที่ครูใช้โดยที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 คือการอภิปรายและการแสดงละคร

กิจกรรมที่นักเรียนใช้โดยที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 คือ การอธิบายเกี่ยวกับเรื่อง ๆ ทั่วไป การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป และการแสดงละคร

ต่อมาปี พ.ศ. 2526 อูโรวรรณ ศฤงคาร์นันต์ ได้ศึกษาเรื่อง "ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร" พบว่า

เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมากกว่า แนวการสอนเพื่อการสื่อสารเหมาะกับสภาพการเรียนการสอน

ภาษาอังกฤษในประเทศไทย แนวการสอนเพื่อการสื่อสารช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพ นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม และกล้าแสดงออกในการพูดและโต้ตอบเป็นภาษาอังกฤษ นักเรียนเห็นประโยชน์ของแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร และสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในการประกอบอาชีพ และในการศึกษาต่อ แนวการสอนเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนภาษาโดยยึดหลักการเรียนรู้และการรับรู้ตามธรรมชาติ และครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีความเห็นในระดับมากกว่าแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร ไม่เหมาะกับชั้นเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากเกินไป แนวการสอนเพื่อการสื่อสารทำให้นักเรียนขาดความมั่นใจในด้านกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ แนวการสอนเพื่อการสื่อสารต้องใช้ทั้งกิจกรรมและการสร้างสถานการณ์ทำให้ครูต้องเสียเวลามาก ครูภาษาอังกฤษเองยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการสอนเพื่อการสื่อสารดีพอที่จะจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นครูยังมีชั่วโมงสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาจัดเตรียมกิจกรรมตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร และแนวการสอนเพื่อการสื่อสารเหมาะสำหรับนักเรียนเก่งเท่านั้น

เกี่ยวกับระดับชั้นที่ควรเริ่มใช้แนวการสอนเพื่อการสื่อสาร ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมากกว่า ควรเริ่มใช้แนวการสอนเพื่อการสื่อสารในระดับประถมศึกษา เนื่องจากเป็นระดับเริ่มแรกของการเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนจึงควรเริ่มพัฒนาทักษะการใช้ภาษาตั้งแต่ต้น นอกจากนั้น นักเรียนในวัยนี้มักเกิดความเพลิดเพลินกับการเรียนที่ตนมีโอกาสร่วมทำกิจกรรมมาก

เกี่ยวกับความสอดคล้องกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสารกับหลักสูตรแบบเรียนและการประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษ ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมากกว่าแนวการสอนเพื่อการสื่อสารสอดคล้องกับหลักสูตรภาษาอังกฤษในปัจจุบัน จุดประสงค์ของหลักสูตรเน้นการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนแบบเรียนภาษาอังกฤษมีความสอดคล้องกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร และภาษาที่ใช้ในแบบเรียนเป็นภาษาที่ใช้ได้จริงในการสื่อสาร แต่การประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษยังไม่สอดคล้องกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาใน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเกี่ยวกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร พบว่า ครูภาษาอังกฤษมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาต่อแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร พบว่า ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสารในระดับปานกลาง

จากการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูภาษาอังกฤษมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูผู้สอนควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสารอย่างทั่วถึง ควรมีการประสานงานกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและมัธยมศึกษาในการจัดหลักสูตรและการประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นและชั่วโมงสอนของครูไม่ควรมีมากเกินไป จึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูภาษาอังกฤษมีความเห็นว่าแบบเรียนแต่ละเล่มควรมีคู่มือการสอนสำหรับครูด้วย

ปี พ.ศ. 2527 ฮัน ศรีวรินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า โดยส่วนรวมแล้ว ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการการพัฒนาความสามารถในการสอนในระดับมาก ทุกเรื่องได้แก่

ด้านหลักสูตร ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการพัฒนาความสามารถในการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนจริงในระดับมาก

ด้านทักษะและเนื้อหาภาษาอังกฤษ ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการที่จะพัฒนาความสามารถเรื่องทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และเรื่องการใช้และความเข้าใจสำนวนภาษาอังกฤษที่จำเป็นสำหรับการสอนในชั้นมัธยมศึกษาทุกระดับชั้นในระดับมาก

ด้านการดำเนินการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการที่จะพัฒนาความสามารถในเรื่องการนำเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในระดับมาก

ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการที่จะพัฒนาความสามารถในเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบทเรียนและระดับชั้นของนักเรียนในระดับมาก

ด้านการวัดผลและประเมินผล ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการที่จะพัฒนาความสามารถในเรื่อง การสร้างแบบสอบประเภทต่าง ๆ

ส่วนในเรื่อง รูปแบบและสถานที่ในการพัฒนาความสามารถในการสอนนั้น ครูภาษาอังกฤษต้องการที่จะพัฒนาความสามารถโดยการเข้ารับการอบรมในสถาบันสอนภาษาอังกฤษขององค์การต่างประเทศ เช่น บริติช เคาน์ซิล หรือ เอ.ยู.เอ เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ต้องการศึกษาคือในวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยในประเทศ สำหรับวิทยากรนั้น ครูภาษาอังกฤษต้องการวิทยากรชาวต่างประเทศ (เจ้าของภาษา) มากเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ อาจารย์จากวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยในประเทศ

ปี พ.ศ. 2528 ทวานิต ชุกวาร์ ได้ศึกษาเรื่อง "พัฒนาการของการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา" พบว่า

ในด้านหลักสูตร มีหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาและเทียบเท่าประกาศใช้ทั้งสิ้น 15 ฉบับ เป็นหลักสูตรช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 7 ฉบับ หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 6 ฉบับ และที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน 2 ฉบับ หลักสูตรฉบับที่ใช้มานานที่สุด คือ หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2503 ซึ่งใช้นานถึง 17 ปี หลักสูตรกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับเรียนตั้งแต่หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2438 จนถึงหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2503 แต่หลังจากหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2518 จนถึงปัจจุบัน ภาษาอังกฤษได้กลายเป็นวิชาเลือก

ในด้านความมุ่งหมาย หลักสูตรในระยะแรกยังไม่กำหนดความมุ่งหมายไว้ หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2454 เป็นหลักสูตรฉบับแรกที่กำหนดความมุ่งหมายไว้ว่า ให้เรียนภาษาอังกฤษเพื่อใช้เป็นประโยชน์ได้บ้าง และให้เป็นหนทางสำหรับเรียนในชั้นต่อไป และได้ใช้ความมุ่งหมายในลักษณะเดียวกันนี้เรื่อยมาจนถึงหลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2503 จึงได้กำหนดความมุ่งหมายให้เน้นการเรียนทักษะทั้ง 4 และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา สำหรับหลักสูตรในปัจจุบันได้กำหนดความมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งได้กำหนดความมุ่งหมายเฉพาะซึ่งเรียกว่า จุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาไว้ด้วย

ในด้านเนื้อหาวิชา ทั้งในช่วงก่อนและหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เนื้อหาวิชาส่วนใหญ่จะเน้นด้านอ่าน เขียน พูด แต่ง แปล ย่อความ และโวหารณ์ โดยแยกเนื้อหาวิชาแต่ละด้านออกจากกัน ไม่ได้นำมาสอนแบบทักษะสัมพันธ์ในแต่ละชั่วโมง จนกระทั่งถึงหลักสูตร

ฉบับ พ.ศ. 2503 เนื้อหาวิชาเน้นทักษะสัมพันธ์ครบทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่านและเขียน รวมทั้งมีเนื้อหาทางไวยากรณ์และวัฒนธรรมด้วย สำหรับหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2518 จนถึงหลักสูตรฉบับปัจจุบันแบ่งเนื้อหาออกเป็นรายวิชาย่อย ๆ โดยบางรายวิชาที่เน้นทักษะเฉพาะด้าน และบางรายวิชาที่เน้นทักษะสัมพันธ์รวมทุกทักษะ

ในด้านเวลาเรียน ช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง หลักสูตรทุกฉบับให้ความสำคัญต่อการเรียนภาษาอังกฤษมากที่สุด โดยกำหนดเวลาเรียนไว้มากกว่าวิชาอื่น ๆ ที่มีอยู่ในหลักสูตร ยกเว้นหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2456 และ 2464 ที่กำหนดเวลาเรียนร่วมกับวิชาอื่น ทำให้เวลาเรียนของภาษาอังกฤษยืดหยุ่นได้ จะสอนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละโรงเรียน ช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง หลักสูตรทุกฉบับยังคงกำหนดเวลาเรียนภาษาอังกฤษไว้มากกว่าวิชาอื่น ๆ ยกเว้นหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2480 เพียงฉบับเดียว ที่กำหนดเวลาเรียนไว้เป็นอันดับสองรองจากวิชาภาษาไทย และตั้งแต่หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2518 จนถึงปัจจุบัน ได้มีการกำหนดเวลาเรียนเป็นรายคาบ คาบละ 50 นาที จะเรียนมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับจำนวนของรายวิชาที่เลือกเรียน

ในด้านวิธีสอนและสื่อการสอน ช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองใช้วิธีสอนอยู่เพียงวิธีเดียวคือ วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปล สื่อการสอนที่ใช้คือ กระดานดำ แบบเรียนและพจนานุกรม 2 ภาษา ส่วนช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองใช้วิธีสอนแบบตรง และกำหนดให้ใช้สื่อการสอนประเภทของจริงและรูปภาพ จนกระทั่งหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2503 จึงใช้วิธีสอนแบบฟัง-พูด มีการใช้สื่อการสอนประเภทโสตทัศนูปกรณ์มากขึ้น สำหรับวิธีการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีวิธีสอนหลายวิธี เช่น วิธีสอนแบบเอกภาพ แนวการสอนแบบความรู้ความเข้าใจ แนวการสอนเพื่อการสื่อสาร วิธีสอนแบบผสมผสาน เป็นต้น แต่วิธีสอนที่กำลังเป็นที่นิยมและแพร่หลายมากที่สุด คือ แนวการสอนเพื่อการสื่อสาร เพราะเป็นวิธีสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรมากที่สุด และมีการใช้สื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์กันอย่างแพร่หลายรวมทั้งใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนด้วย เพราะสื่อการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ มีบทบาทมากที่สุดที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันมากขึ้น

ในด้านแบบเรียน ทั้งช่วงก่อนและหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง แบบเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนกลาง ส่วนใหญ่จะพิมพ์ขึ้นในประเทศไทยและเป็น

แบบเรียนที่คนไทยและเจ้าของภาษาแต่งขึ้นเพื่อให้เด็กนักเรียนไทยเรียนโดยเฉพาะ ในปัจจุบันแบบเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นแบบเรียนที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นของเอกชนที่เจ้าของภาษาแต่งขึ้น

ในด้านการวัดและประเมินผล เมื่อเริ่มมีหลักสูตร กรมศึกษาธิการเป็นผู้สอบเองทุกระดับชั้น คิดคะแนนเป็นรายบุคคล จนกระทั่งหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2456 เป็นต้นมา กระทรวงธรรมการเริ่มกระจายอำนาจสู่โรงเรียนและครูผู้สอนโดยให้วัดและประเมินผลของทุกระดับชั้น สก.วันชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กระทรวงยังคงเป็นผู้จัดสอบอยู่ และเริ่มคิดคะแนนเป็นร้อยละตั้งแต่หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2456 เป็นต้นมา ข้อสอบในช่วงนี้มีลักษณะเป็นแบบอัตนัยให้เขียนตอบ วัดความรู้ความจำตามเนื้อหาที่เรียนมา ช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจึงคงไว้วิธีวัดและประเมินผลเหมือนเดิม จนกระทั่งถึงหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2503 มีการเปลี่ยนแปลงโดยวัดและประเมินผลจากคะแนนงานระหว่างปีรวมกับคะแนนปลายปีด้วย และให้โรงเรียนดำเนินการสอบเอง ข้อสอบมีลักษณะเป็นแบบปรนัยให้เลือกตอบ และถูก-ผิด วัดความรู้ความจำและยังคงคิดคะแนนเป็นร้อยละและหลักสูตรฉบับปัจจุบัน ให้วัดและประเมินผลเป็นรายวิชา อำนาจการวัดและประเมินผลทุกระดับชั้นเป็นของโรงเรียนและครูผู้สอน โดยวัดและประเมินผลในรูปของระดับคะแนน ข้อสอบเป็นแบบปรนัยให้เลือกตอบวัดความรู้ความเข้าใจและการนำไปใช้

ปี พ.ศ. 2529 จงกลณี หวันท็อก ได้ศึกษาเรื่อง "บทบาทที่เป็นจริงของครูภาษาอังกฤษโรงเรียนมัธยมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร ครูภาษาอังกฤษ และนักเรียนในจังหวัดน่าน" พบว่า บทบาทที่ครูภาษาอังกฤษปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การให้นักเรียนได้มีโอกาสพบปะเจ้าของภาษา การให้นักเรียนได้ชมภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือสไลด์ที่บรรยายด้วยเสียงภาษาอังกฤษ การให้นักเรียนได้จัดป๊ายนิเทศเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และการส่งเสริมให้นักเรียนเล่าถึงขนบธรรมเนียมของไทยด้วยภาษาอังกฤษ สำหรับข้อเสนอแนะคือ กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ และองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการสัมมนาเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติการ ควรจะได้ให้ความสนใจในบทบาทที่ครูปฏิบัติน้อย เพื่อจะได้ศึกษาถึงสาเหตุและนำมาปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของครูวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ปี พ.ศ. 2530 วสันต์ วันสหเวชวิสิฐ ได้ศึกษา เรื่อง "ปัญหาของครูในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 2 พบว่า

ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีปัญหาในการสอนเนื้อหาจุดประสงค์รายวิชาของหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยทุกทักษะ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนยังมีปัญหาในระดับมากในการสอนเนื้อหาตามจุดประสงค์รายวิชาของหลักสูตรในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ ทักษะการฟัง-พูด ได้แก่ การฟังเพื่อจับใจความสำคัญจากข้อความ บทสนทนา เรื่องราว ที่มีความยาวพอประมาณ การเล่าประสบการณ์ส่วนตัวหรือเรื่องที่น่าสนใจด้วยคำศัพท์และสำนวนที่ได้เรียนมาแล้ว และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่กำลังเป็นที่สนใจ ทักษะการอ่าน ได้แก่ การอ่านแล้วแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความหรือเรื่องที่อ่าน การอ่านบทร้อยกรอง และการอ่านหนังสือที่กำหนดให้และหนังสือประกอบอื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ ทักษะการเขียน ได้แก่ การเขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายธุรกิจและเขียนเรียงความหรือรายงานตามแนวที่กำหนดให้ โดยใช้เครื่องหมายวรรคตอนและถ้อยคำสำนวนให้ถูกต้อง นอกจากนี้ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนยังมีปัญหาในระดับมากในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ ด้านหลักสูตร ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และการจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการสอนและใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลด้านการเตรียมการสอน ได้แก่ การจัดทำแผนการสอนระยะยาวให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชา ด้านการดำเนินการสอน ได้แก่ การเชื่อมโยงบทเรียนให้สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน การจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบทักษะสัมพันธ์ การใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น สไลด์ และเครื่องบันทึกเสียงและภาพ (วีดีโอ) การสร้างแบบฝึกทักษะการฟัง การสร้างแบบฝึกทักษะการพูด และการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียน ด้านการวัดผลและประเมินผล ได้แก่ การสร้างแบบทดสอบเพื่อใช้วัดความสามารถในการฟังและการพูด และการวิเคราะห์ข้อสอบ

นอกจากนี้ ปี พ.ศ. 2533 วรณี ไชยวิภาณนท์ ได้ศึกษาเรื่อง "การสังเกต พฤติกรรมการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารในห้องเรียนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนกลาง" ซึ่งได้พบอีกว่า

พฤติกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนภาษาอังกฤษ เมื่อพิจารณา

โดยละเอียด จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน และจากแบบบันทึกที่ใช้ ในการเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังเน้นการสอนรูปแบบและไวยากรณ์ภาษามากกว่า การมุ่งฝึกทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร แต่เนื่องจากครูส่วนใหญ่ได้รับการอบรม และมีความรู้ เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่บ้าง ประกอบกับหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน เป็นหนังสือเรียนที่จัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังนั้น ลักษณะ การเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียนจึงคล้ายกับว่า ผู้สอนดำเนินกิจกรรม การสอนเพื่อฝึกทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เช่น มีการใช้ภาษาอังกฤษในสัดส่วนที่สูงมาก ทั้งของครูและนักเรียน มีการจัดเวลาเพื่อทำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งตามทฤษฎีเป็นการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ ในหมู่นักเรียน แต่สิ่งที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน คือ สัดส่วนการใช้ภาษาอังกฤษที่สูงมากและการ จัดกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ นั้นล้วนแต่มุ่งประเด็นมาที่รูปแบบของภาษามากกว่าการสื่อสารจริง

แต่อย่างไรก็ตาม โดยสรุปแล้วอาจกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนการสอน ในห้องเรียนมีแนวโน้มและมีความพร้อมที่จะจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารได้เช่นกัน เพราะ ครูมีความพยายามในการใช้ภาษาอังกฤษในการสอนเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฟัง ได้พูดภาษา อังกฤษ และมีการจัดหากิจกรรมต่าง ๆ มาให้นักเรียนทำเป็นการลดบทบาทของครู และเปิดโอกาส ให้นักเรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมบ้าง เช่น ให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นการลด ความเครียด และกระตุ้นให้นักเรียนกล้าที่จะพูดและมีความตื่นตัวในการฝึกภาษา ตลอดจนมีการนำ สื่อจริง เช่น หนังสือพิมพ์มาใช้ในการเรียนการสอนด้วย ซึ่งแสดงว่าครูมีความรู้เกี่ยวกับแนว การสอนเพื่อการสื่อสาร แต่ขาดความเข้าใจ และวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องที่จะนำแนวการสอนเพื่อ การสื่อสารมาใช้จัดการเรียนการสอนในห้องเรียน

ในด้านการสอนซ่อมเสริมนั้น เสริมศักดิ์ อยู่สุขเจริญ (2531) ได้ศึกษาเรื่อง "สภาพและปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 7" พบว่า ครูผู้สอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนซ่อมเสริม

วิชาภาษาอังกฤษมีความสำคัญมาก และสอนซ่อมเสริมก็เพราะเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นนั้น ๆ ผู้วางแผนการสอนซ่อมเสริมคือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ จัดสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้บางข้อ โดยใช้เนื้อหาในแบบเรียน และใช้เวลาในช่วงชั่วโมงซ่อมเสริม ครูส่วนใหญ่สอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 1 คาบ ใช้เวลาช่วงละ 1-5 สัปดาห์ การคัดเลือกนักเรียนเพื่อเรียนซ่อมเสริมใช้การพิจารณาผลการเรียนที่ผ่านมาของนักเรียน และสอนเป็นกลุ่มย่อย หลังการสอนซ่อมเสริม ครูจะประเมินผลโดยตรวจงานที่มอบหมายให้ทำ ครูใช้ห้องเรียนเดิมหรือห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่งเป็นสถานที่ที่ใช้ในการสอนซ่อมเสริม ครูใช้อุปกรณ์ในการสอนซ่อมเสริมอยู่ในเกณฑ์น้อยอุปกรณ์ที่ใช้ได้แก่ รูปภาพและบัตรคำ กิจกรรมที่ครูใช้ในการสอนซ่อมเสริมคือ กิจกรรมการทำงานกลุ่ม และการทำงานรายบุคคล ปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษคือ สภาพที่ก่อให้เกิดปัญหาในการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษในระดับมาก ได้แก่ ครูมีชั่วโมงสอนมาก ครูมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน จำนวนครูที่ทำการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เพียงพอ ครูใช้วิธีสอนปกติในการสอนซ่อมเสริม ขาดงบประมาณในด้านสื่อการเรียน ขาดแหล่งค้นคว้า ในการใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนไม่มีเวลาสำหรับการเรียนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนมีข้อแตกต่างกันมาก ฮากแก่การจัดกลุ่ม แหล่งหาความรู้ในโรงเรียนมีน้อยไม่เพียงพอในการค้นคว้า และนักเรียนที่ก่อให้เกิดปัญหาในการสอนซ่อมเสริมในระดับมากได้แก่ นักเรียนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนที่เรียนซ้ำ นักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย นักเรียนที่ไม่สนใจเรียนวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนที่ไม่เข้าใจบทเรียนในเวลาเรียนปกติ และนักเรียนที่มีพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอ

ปาไลดา ฮสโต (2534) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการสอนซ่อมเสริมของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

ผู้บริหารส่วนใหญ่กำหนดนโยบายในการสอนซ่อมเสริมจากปัญหาที่พบ ครูประจำวิชาจะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้สอนซ่อมเสริม โดยจะส่งเสริม/สนับสนุนด้วยการบริหาร และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ตามที่ครูต้องการ

ด้านการดำเนินงานการสอนของครู พบว่า ครูส่วนใหญ่วินิจฉัยนักเรียน เพื่อทำการสอนซ่อมเสริมโดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิธีสอนที่ครูใช้ในการสอนซ่อมเสริม มากที่สุด คือ วิธีสอนแบบกลุ่มย่อย และวิธีสอนโดยให้กิจกรรมเพิ่มเติม ครูทำการวัดและประเมินผล การสอนซ่อมเสริมโดยดูจากการทำแบบทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ปัญหาในการดำเนินงานการสอนที่ผู้บริหารและครูเห็นว่า เป็นปัญหามาก ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู คือจำนวนชั่วโมงสอน และภาระงานของครูมากเกินไป ความสามารถในการเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน และปัญหาด้านตัวนักเรียนที่พบ คือ นักเรียน มีกิจกรรมหลายอย่างที่คงปฏิบัติมาก

ในด้านการวัด/ประเมินผล สุทธิชัย ละอองทอง (2526) ได้ศึกษาเรื่อง "ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชา ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 11" พบว่า

ครูภาษาอังกฤษส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี เคยเรียนการวัดและประเมินผล ในสถาบันการศึกษาแต่ไม่เคยได้รับการอบรม และส่วนใหญ่ยังมีความสงสัยในวิธีการวัดและ ประเมินผลอยู่บ้าง

การปฏิบัติตามระเบียบการวัดและประเมินผล ครูภาษาอังกฤษมีความเห็นว่า มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางในด้านการจัดทำ การประเมินผลก่อนเรียน การจัดทำ การประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดทำ การสอนซ่อมเสริม การจัดทำ การสอบแก้ตัว ของนักเรียนภายในสัปดาห์ที่สองของภาคเรียนถัดไป

การสร้างข้อสอบ ครูภาษาอังกฤษมีความเห็นว่า มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ใน ระดับปานกลางในด้านความไม่พร้อมของเอกสารทางวิชาการและคำราทฤษฎีการวัดและประเมินผล เอกสารและคำราคู่มือแนวการสร้างข้อสอบ ครูขาดความรู้ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันกำหนดจำนวนครั้งของการวัดผลต่างกัน ครูมีเวลาจำกัดในการสร้าง ข้อสอบ และครูขาดความสามารถในการสร้างข้อสอบเพื่อวัดทักษะย่อยและทักษะรวม ข้อสอบสำหรับ วัดความสามารถในการสื่อสาร และการสร้างข้อสอบให้มีเนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนและทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน

การดำเนินการวัดผล ครูภาษาอังกฤษมีความเห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในด้านการดำเนินการวัดผลขณะสอนโดยให้นักเรียนแสดงละครจากความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเอง และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางในด้านความไม่พร้อมของนักเรียนในการเตรียมตัวสอบ ความไม่ตั้งใจทำข้อสอบของนักเรียน ความไม่สะดวกในการนัดหมายนักเรียนมาสอบแก้ตัวและความไม่พร้อมของครูในการดำเนินการวัดผลขณะสอนโดยให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น ค้นคว้า เชื่อมรายงาน จัดนิทรรศการ และกิจกรรมกลุ่มสนทนา

การตัดสินผลการเรียน ครูภาษาอังกฤษมีความเห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในด้านความไม่พร้อมของครูในการทำการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ และในการทำการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงมาตรฐานของเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางในด้านความไม่พร้อมของเอกสารทางวิชาการและตำรา คู่มือเกี่ยวกับการตัดสินผลการเรียน นักเรียนมีความรู้เท่าไม่ถึงเกณฑ์การผ่านการสอบแต่ละครั้ง และครูผู้สอนแต่ละคนใช้เกณฑ์ในการตัดสินผลการเรียนแตกต่างกัน

ด้านความต้องการความช่วยเหลือด้านการวัดและประเมินผล ครูภาษาอังกฤษต้องการมากที่สุดในการให้กรมวิชาการจัดทำคลังข้อสอบ และข้อสอบมาตรฐานวิชาภาษาอังกฤษ

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

คอนสแตนติน พี. กาแลนท์ซีส (Constantine P. Kalantzis, 1972 : 1321 A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดระบบในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองโดยทดสอบตามโมเดลที่สร้างขึ้นกับนักเรียน 3 กลุ่ม ในโรงเรียนตามโครงการของศูนย์ค้นคว้าการสอนภาษาในเมืองบอสตัน รัฐแมสซาชูเซตส์ สรุปผลการวิจัยว่า การเรียนการสอนจะได้ผลจริงจังนั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นสำคัญ ในการนำหลักสูตรไปใช้ครูควรนำเอาลักษณะทางสังคมและจิตวิทยามาผสมผสานกับความรู้ด้านภาษาและวิธีสอนของตน นอกจากนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรจะให้ความสนใจและเอาใจใส่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้วย

โอเมอร์ โมฮัมเหม็ด แอบเคลราโซล (Omer Mohammed Abdelrasoul, 1976 : 4538 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสอนภาษาอังกฤษในประเทศชูดาน" โดยใช้วิธีแจกแบบสอบถามให้ครูภาษาอังกฤษ และได้สรุปผลการวิจัยว่า การเปลี่ยนแปลงทางด้านการ

เมืองและสังคมในชุกฉาน มีผลต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
อุปสรรคในการสอนภาษาอังกฤษคือ วิธีสอนและหลักสูตรที่ล้าสมัย

พาร์วิล ราบี (Parvil Rabie, 1979 : 3095 - A) ได้ทำการวิจัย
เรื่อง การปรับปรุงวิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ในโรงเรียนของเทศาภิบาล
โดยการแจกแบบสอบถามครูภาษาอังกฤษ และได้สรุปผลการวิจัยว่า การเรียนการสอนภาษา
อังกฤษในเทศาภิบาลไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพูด
เพราะขาดวัสดุทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน และผู้วิจัยเห็นว่า การใช้วัสดุทัศนูปกรณ์การสอนจะ
ช่วยให้การเรียนภาษาได้ผลดี ทั้งนี้ต้องขึ้นกับความสามารถในการสอนของครู

อาลี - ฮัมซาร์ อาบู - การาราร์ห์ (Ali - Hamzah Abu - Ghararah,
1987 : 3291 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์สถานการณ์หลักสูตรและการสอน
ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ในรัฐเมดินา ซาอุดีอาระเบีย" โดยการใช้แบบสอบถามกับครู
และนักเรียนเกี่ยวกับความรู้เรื่องหลักสูตร การสอนของครู แบบเรียน และบรรยากาศในการ
ดำเนินการสอน ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาในเรื่องหนังสือเรียน วิธีสอนและก่าดำเนินการสอน
ของครู โดยขาดกิจกรรมการสื่อสาร และการใช้สื่อการสอนประเภทใช้ภาพและเสียง นอกจากนี้
ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้จัดบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความพอใจและสนุกสนาน
อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

จอร์จ เอ็นริคว์ เฮอร์นันเดซ (Jorge Enrique Hernandez, 1987 :
2437 - A) ได้ศึกษาเรื่อง "เนื้อหาทางสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏในแบบเรียนภาษาอังกฤษ
ที่ใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในคออสตาริกา ความสัมพันธ์กับความมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ
และกระบวนการในการพัฒนา" ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนที่ใช้กันยังมีเนื้อหาทางด้านสังคม
วัฒนธรรมไม่เพียงพอ ในเรื่องต่อไปนี้เป็นเรื่องวัฒนธรรมความเป็นอยู่และสภาพสังคมของ
ชาวอเมริกันโดยเนื้อหาในแบบเรียนจะกล่าวถึงชาวอเมริกันในวงแคบ โดยกล่าวเฉพาะคนรุ่น
หนุ่มสาว มีการศึกษา อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ โดยเป็นชนชั้นกลางที่มีงานและรายได้ดี และไม่มี
ปัญหาในสังคม นอกจากนี้ ยังขาดเนื้อหาด้านประวัติศาสตร์อเมริกันอีกด้วย

เพ็ง ฮอง ยิง ฮู (Perng, Hong Ying Hsu; 1987) ได้ศึกษาเรื่อง
"การศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการเตรียมที่จะสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศของครู

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเกาะไต้หวัน สาธารณรัฐประชาชนจีน" พบว่า ผลของการศึกษา ได้แสดงให้เห็นว่า การเตรียมครูสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเกาะไต้หวัน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งปรากฏชัดแจ้ง เนื่องจาก 1) การประเมินผลการฝึกสอนขั้นต้นทั้งหมดของครูในปัจจุบัน 2) การเตรียมตัวของครูในหัวเรื่องเฉพาะครอบคลุมทั้งวิชา เรียนและการฝึกสอนในระดับปริญญาตรี 3) การประเมินตนเองเกี่ยวกับการฝึกสอนขั้นต้นในการบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ 4) การประเมินผลที่จะทำให้วัตถุประสงค์ของการสอนในปัจจุบัน บรรลุผลได้จริง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า 1) วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยที่เปิดสอน โปรแกรมเอกภาษาอังกฤษ ควรตรวจสอบโปรแกรมเสียใหม่ เพื่อที่จะดูว่าโปรแกรมการสอน สอดคล้องกับความต้องการของครูในอนาคตหรือไม่ 2) ลู่ทางที่จะหาไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ทางวิชาชีพครูและการพัฒนาจะต้องดำเนินการขยายให้กว้างออกไป 3) กระทรวงศึกษาธิการ ควรประเมินผลวัตถุประสงค์ที่จะใช้ปฏิบัติซึ่งกล่าวไว้ในหลักสูตรภาษาอังกฤษในฐานะภาษา ต่างประเทศใหม่ เป็นที่หวังได้ว่า ผลการวิจัยครั้งนี้ ทั้งการฝึกสอนขั้นต้น และขั้นสูงสำหรับ ครูที่สอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไต้หวัน จะได้รับการปรับปรุงต่อไป

ลอรี เวลล์แมนน์ (Laurie Wellmann, 1988 : 1427 - A) ได้ทำการ วิจัยเรื่ององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองของรัฐ นิวเจอร์ซีย์ไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้ตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 964 คน โดยแบ่งตัวอย่างประชากรดังกล่าวเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่ได้รับการเผยแพร่ เกี่ยวกับหลักสูตรดังกล่าวเลย กลุ่มที่ได้รับการเผยแพร่แต่ไม่นำไปใช้และกลุ่มที่นำไปใช้ปฏิบัติ ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรดังกล่าวไปใช้ ได้แก่

- 1) การสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน
- 2) การรับรู้เกี่ยวกับหลักสูตรของตัวครูผู้สอนเอง
- 3) ความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเวลาสอนที่มีเพียงพอ

และ 3) วุฒิการศึกษาในด้านการสอนของครู นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มีการนำองค์ประกอบเหล่านี้ประกอบพิจารณาในการ วางหลักสูตรภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองด้วย

โมฮัมเหม็ด เอ.อี.อัล-อาเฮดิบ (Mohammed A.E. Al-Ahaydib, 1988 : 1997 - A) ได้ศึกษาเรื่อง "การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในโรงเรียนระดับกลางและมัธยมศึกษาในประเทศซาอุดีอาระเบีย : การศึกษาเชิงวินิจัย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวินิจัยสาเหตุที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ โดยที่ทำการวินิจัยในด้านต่อไปนี้ คือ

- 1) จุดเด่นและจุดด้อยในการเรียนการสอนตามการรับรู้ของครูภาษาอังกฤษ และศึกษานิเทศก์ ในด้านการเตรียมครู หลักสูตร สื่อการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน ลักษณะของครูและนักเรียน
- 2) ด้านความต้องการและปัญหาในการเรียนการสอนที่ครูและนักเรียนประสบอยู่ และ
- 3) หาข้อสรุปและแนวทางในการแก้ปัญหา ตัวอย่างประชากรที่ใช้ได้แก่ นักเรียน จำนวน 836 คน ครูภาษาอังกฤษ จำนวน 51 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับกลางและมัธยมในซาอุดีอาระเบียจะต้องมีการปรับปรุงในด้านต่อไปนี้ คือ ด้านคุณภาพของครู ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านบรรยากาศในการสอน ด้านหลักสูตร และด้านทัศนคติของนักเรียน

โทมัส กาชซาร์ (Thomas Gazzar, 1988 : 51 - A) ได้ศึกษาเรื่อง "การเรียนภาษาอังกฤษของคนรัสเซีย : การวิเคราะห์การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนพิเศษในสหภาพโซเวียต" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา

- 1) ความเป็นมาและความต้องการในการเรียนภาษาอังกฤษในสหภาพโซเวียต
- 2) พัฒนาการของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งจัดเป็นลักษณะโรงเรียนพิเศษ
- 3) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร สื่อการสอน และวิธีสอนที่ใช้
- 4) ผลกระทบจากการปฏิรูปการศึกษาของสหภาพโซเวียต ในปี ค.ศ. 1984 ที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเฉพาะเหล่านี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยการสังเกตและสัมภาษณ์ครู นักเรียน และผู้ผลิตสื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ครูผู้สอนมีการเสริมกิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและแบบเรียนที่จัดทำขึ้นในปี ค.ศ. 1984
- 2) ครูใช้วิธีการสอนแบบสื่อสาร โดยเฉพาะในการสอนทักษะฟัง-พูด สอดคล้องกับแนวการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งการเรียนการสอนเพื่อการประกอบอาชีพขั้นสูง และ
- 3) แบบเรียนที่ใช้มีลักษณะเป็นแนวการสอนสื่อสารมากขึ้นกว่าแบบเรียนสมัยแรก ๆ

นอกจากนี้ พรทิพย์ อัญญาเกียรติ (Unyakiat, Phonthip, 1991 : 3849-A : ทำวิจัย ณ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษา

การบริการเตรียมการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย พบว่า ครูส่วนมากได้พูดถึงความรู้และทักษะภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารของตนเองว่า อยู่ในระดับต่ำทั้ง 4 ทักษะ นอกจากนี้ ยังกล่าวอีกว่า ได้รับรู้เพื่อการเตรียมการสอนทางปรัชญา จิตวิทยาภาษา สังคมวิทยาภาษา สังคมวิทยาศิลปะการสื่อสาร มานุษยวิทยาและการสื่อสารด้วยท่าทางเล็กน้อยเท่านั้น ต้องการการฝึกหัดด้านการวิจัยการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง และนำเสนอแนวทางแก้ปัญหา 4 ประการ คือ การออกแบบหลักสูตรเพื่อการสื่อสาร การระบุความต้องการการเรียนภาษาต่างประเทศให้แจ่มชัด การวิจัยปัญหาและความก้าวหน้าด้านการเรียนของนักเรียน การสร้างแบบทดสอบแนวการสื่อสาร ครูจำนวนมากที่สุดได้เสนอแนะให้จัดไปทัศนศึกษาถึงประเทศเจ้าของภาษาระหว่างที่เรียนอยู่ในสถาบันฝึกหัดครูและให้มีโอกาสได้ฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เสนอรูปแบบใหม่สำหรับหลักสูตรครูศึกษาวิชาเอกด้านการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจากหลักสูตร 4 ปี ในปัจจุบัน เป็นการจัดโปรแกรมสำหรับการเตรียมครูสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศเป็นระยะ 5 ปี ตามหลักสูตรและรวมทั้งประสบการณ์วิชาชีพด้วย

และ ฟาริดา อับดุล ราฮิม บาโดริ (Faride Abdul Rahim, Badri

1992 - 2384 - A) ได้ศึกษาเรื่อง "การรับรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษในฐานะครูภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นอาจารย์ศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกาแบบแรก" และในการศึกษารายนี้มุ่งที่จะสำรวจองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของครูสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นอาจารย์ศึกษานิเทศก์แห่งสหรัฐอเมริกาแบบแรก ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูที่กำลังสอนภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษาต่างประเทศในโรงเรียนรัฐบาล พบว่า ครูส่วนใหญ่อายุ 30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรีทางภาษาอังกฤษ มีประสบการณ์สอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศมากกว่า 10 ปี มีสถานภาพมั่นคงอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาแบบแรก ครูจำนวนมากเห็นว่า การนิเทศการศึกษาที่เป็นกระบวนการจะช่วยให้ครูปรับปรุงสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ อาจารย์ศึกษานิเทศก์ที่มีความเข้าใจการนิเทศเป็นอย่างดีจะมีทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษา การสังเกตการสอนในชั้นเรียนและการรับรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การสังเกตโดยอาจารย์นิเทศก์อย่างสม่ำเสมอ พบว่า มีอิทธิพลต่อทัศนคติของครูทางการนิเทศ

การศึกษาไปในทางบวก ครูจำนวนมากที่มีความมั่นคงปฏิบัติงานอยู่ในเมืองใหญ่มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติต่อการปฏิบัติตนเป็นผู้นิเทศการศึกษาไปในทางบวก องค์ประกอบด้านบุคคลและอาชีพที่น่าเชื่อถือ รวมทั้ง อายุ ภูมิหลังทางการศึกษา และประสบการณ์การสอนมีอิทธิพลต่อทัศนคติของครูในด้านการนิเทศการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเห็นว่า มีเนื้อหาและข้อความรู้เพียงพอที่จะศึกษาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่จะนำไปปรับปรุงการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย